

MAGYAR LAPOK

+ 4 lei

Posta-
aprobării Di-

Primredactor și redactor responsabil:
dr Paál Árpád

VII. — 40. (1754) Oradea, 1938. febr. 20.

Primcolaborator: dr Gyárfás Elemér

Koronatanács a királyi palotában

Az új alkotmány-tervezet került megbeszélés alá

Bukarest. Saját tud. Pénteken este hat órai kezdettel koronatanács volt a királyi palotában, amelyről rövid hivatalos jelentést adtak ki. Eszerint a minisztertanács, amelyen a király elnökölt, az új alkotmány tervezetéről tanácskozott.

A FRANCIA ÉS A MAGYAR KÖVET
A KÜLÜGYMINISZTERNÉL.

Bukarest. Saját tud. Tatarescu külügyminiszter pénteken kihallgatáson fogadta Thierry francia követet és Bárdossy magyar követet.

AZ ÚJ KÜLÜGYI ALMINISZTER
BEIKTATÁSA.

Bukarest. Saját tud. Csütörtökön délelőtt iktatták be hivatalába Petrescu Comnen külügyi alminisztert, Románia volt berlini meghatalmazott miniszterét, Tătărescu ideiglenes külügyminiszter jelenlétében. Az új államtitkár letette hivatali esküjét.

Petrescu-Comnen Nicolae a román politika kiemelkedő egyénisége. Bukarestben született, most 57 éves. Tanulmányait Párizsban

végezte. 1905-ben tér vissza jogi doktorátussal. 1910-ben államügyész. 1922-ben dobrudzsai képviselő és a külföldi költségvetések előadója, majd a külföldi egyezményeket jóváhagyó törvénytervezetek előadója. Különböző küldetéseket vett részt Budapesten, Belgrádban és Bernben. 1923-ban sveizi meghatalmazott miniszter és a román állandó küldöttség vezetője. 1928-ban berlini meghatalmazott miniszter. Ezen a helyen hamarosan nagy tekintélyre tesz szert függő kérdések kedvező elintézésével. 1931-ben vatikáni meghatalmazott miniszter, s mint ilyenek, lényeges része volt a koncordátum kiegészítésében, mely az erdélyi római katolikus Státus ügyét rendezte. Az 1933-ik év kényes időpont a német—román viszonyban. Újra Petrescu-Comnen lesz a meghatalmazott miniszter, éppen előző sikerei alapján. Tudományos működése is közismert. Irt tanulmányt a zsidókérdésről. Több romániai és külföldi akadémia tagja. Jelenleg a legrégebb diplomáciai főnöke Romániának s így mint szakértő, ugy foglalja el felelősségteljes hivatalát.

Iamandi miniszter távirati felhívása, hogy a lelkészek és a tanügyi emberek lépjenek ki a pártokból

Bukarest. Saját tud. Iamandi nemzetnevelésügyi és vallásügyi miniszter táviratilag felhívást adott ki pénteken az iskolai tanfelügyelőségekhez és az összes egyházi vezetőségekhez. A felhívás arról szólt, hogy a tanügyi

és egyházi felsőbbiségek foganasítsanak szigorú intézkedéseket ama rendelet alkalmazására, amely szerint a tanárok, papok, tanítók hét nap alatt kötelesek kilépni a politikai pártokból.

Rendkívüli intézkedések a szovjetállam nyugati határán

Tízezer kényszermunkás folytatja a hadijellegű építkezéseket. — Eltávolították a határmenti lakosságot

Varsóból jelentik: A szovjet egész sereg rendkívüli intézkedést foganasított a nyugati határon. Leningradot teljesen kiürítették, eltávolítván az ott lévő idegeneket s az angol konzulátus tagjait mind kiutasították. Tízezer politikai foglyot kényszermunkára küldtek. Megkezdték a nagy tengeri és légitámaszpontok építését és felszerelését is. Mindezeknek az intézkedéseknek az éle nyugat felé, de főként Finnország és a balti államok felé irányul.

Feltűnő intézkedés az is, hogy a szovjet a nyugati határokról eltávolította a lakosságot is és ott „vaacumos” határzónát létesítettek, amelyen belül erős katonai készülődés folyik.

Rómából jelentik: Butyenko pénteken elhagyta a szállót, amelyben Rómába érkezése óta lakott. Egyelőre nem tudják, hogy a volt

bukaresti szovjet ügyvivő hova költözött. Valószínű, hogy elköltözése óvatosságból történt, miután a római szovjet követség egyik tisztviselője már látogatást akart tenni nála azzal az ürüggyel, hogy régi ismerőse. Butyenko azonban, mint azt már megírtuk, nem volt hajlandó a látogatást fogadni.

A moszkvai szovjet-lapok Butyenko eltűnésével kapcsolatban kizárólag a szovjet hivatalos jelentés közlésére szorítkoznak. Moszkvai diplomáciai körökben egyre határozottabban kialakul az a vélemény, hogy a szovjet kormány az egész Butyenko-ügyet egy Románia elleni nagyszabású akció kiinduló pontjává akarta felhasználni. Átlátszó mesterkedései azonban Butyenko eltűnését követően meg-hiusultak.

Népkisebbségek pártok nélkül

A közéletnek a pártpolitikától mentesítése olyan kifejezett irányzat, melyet a nemzeti egység kormánya nemcsak módszerként vállalt, hanem célul is tűzött ki az ország elé. Amint láthatjuk, ennek megvalósítását következetes szigorúsággal keresztül is viszik. Bizonyoság rá a legújabb rendelettörvény, mely büntetések és állásvesztések terhe alatt írja elő, hogy a köztisztviselők, papok, tantestületi tagok, s általában az állami, megyei, községi és egyházközségi javadalmazásban részesülők a politikai pártokból kilépjenek. Első tekintetű és főületes olvasással úgy vehette a közönség ezt a rendelkezést, hogy ez csak a hivatalnokai foglalkozásukra vonatkozik. Ha azonban tüzetesebben belemélyedünk a rendelettörvény értelmezésébe, akkor világossá lehet előttünk, hogy a hivatalnoki osztály keretén messzi túlhalad a filalmazás köre. Bevonható oda minden olyan szellemi és gazdálkodó foglalkozású egyén, akinek az állammal, megyével, községgel, az ezekhez tartozó vállalatokkal, továbbá az egyházakkal javadalmazásbeli összefüggése és érdekeltisége van.

Nem is tudunk hirtelenében olyan politikai pártot elképzelni, melynek egész vezérkara, sőt törzsközönségének is öntudatosabb, vezetőbb rétege ezzel a rendelkezéssel érintve ne volna. Tehát úgy vehetjük, hogy a politikamentesítés már ezzel a rendelkezéssel lényegesen kiűrtí a pártokat, s leghathatósabb első intézkedés arra, hogy a pártok élete a lassu kihalást megkezdje. Lehet, hogy a nagy országos pártokban van bizonyos független elem, mely még tartani tudja magát; de bizony hangadói és szószói nagyrészt el fognak némulni, s így a tömegekre való hatásuk is teljesen kilátástalan. Nem azért hozzuk föl ezt, hogy bánat és siránkozás fogjon el miatta, hiszen a mereven szembenálló pártrendszerek fölött mindenütt kongatják az enyészet harangját. Ami elfogultságok, hatalmi vetélkedések és zavarok győtrik a pártoskodások miatt a népeket, azok is szíttetik annak a jövendőnek az alakulását, hogy megbékülőbb érzések és megértések jöjjenek a szembenállások helyébe. Szóval: a pártok körvonalainak ellazulása és belső csoportosulásai kiűrésítése nem okvetlenül azt jelenti, hogy hanyatlással állunk szemben, hanem a haladás és fejlődés új korszakával is biztat.

Különbö formális pártmegszüntetésekről még nincsen szó országunkban. Körülbelül nem is lesz, mert a történelmi értékű pártok beletartoznak az ország hagyománytisztelétébe. Tehát azok kifejezett eltörlése és megszüntetése csakugyan érzelmi visszahatásokkal is járna, holott kormányunk az érzelmek összhangjára és megbékülésére törekszik. Ennélfogva várható, hogy a pártokból való kiléptetéseken túl csak az olyan intézkedésekre számíthatunk, melyek a pártok közti küzdelem alkalmait és lehetőségeit fogják kiküszöbölni. Megmaradhat az alkotó pártok nagy irányelvei szerint a különböző gondolkodás. Az eszmék tisztázását éppen e különböző nagy szempontok szerint ezután is szükségesnek fogják látni, s ebből a szempontból a pártok névleges létezését és eszmei kereteinek a megmaradását még jónéven is vehetik. Csak éppen intézményes szembenállásként, hatalomra törekvő és azért küzdő versenytársakként, vagy éppen ellenségekként nem fogják őket tűrni.

A pártok jelentőségének ilyen átalakulásában egészen különleges szempontok alá esnek

szervezetei és politikai csoportosulásai, mint amilyenben például a romániai magyarság, vagy németiség igyekezett összehozni a maga népi egységét. Ezek a néprajzi alapra helyezett szervezetek tulajdonképpen nem is pártok, hanem az illető nemzetiségnek a kifejező képviselői, melyeknek a lényeges hívatása nem a pártpolitizálás, nem a hatalomra jutásért való küzdelem, hanem a maguk népének társadalmi, gazdasági és szellemi összetartása. Az ilyen népkisebbségi párt a mindenkor hatalommal szemben mindig népe közbenjárójaként állott, s nem az ellenzéki vagy kormánypárti állásfoglalások eleve megszabott iránya szerint. Az államszervezetnek, a törvényhozásnak, a közigazgatásnak pártok szerinti berendezkedése folytán ezek a népkisebbségek is ilyen pártok formájában igyekeztek maguknak az országos közéletben arányos részvételt biztosítani. Azonban ez csak eszköz volt és nem cél, módszer volt és nem lényeg. Ehhez képest a népkisebbségi pártok belső életében is a politikai megnyilatkozások inkább mellékes és esetleges jelenségek voltak, s munkájuk főbb tartalmát az illető nép egységének a létrehozatala, a nép anyagi és erkölcsi érdekeinek a folytonos szolgálata alkotta.

Szóval: a népkisebbségi pártokban nem a szokásos pártpolitizálás folyt, hanem bizonyos néprajzi egységeknek önmagukra vonatkozó társadalmi tevékenysége. Ha forma szerint pártoknak is nevezik ez alakulatokat, lényegükben nem azok, hanem inkább egy-egy kisebb népközösség egyesülete, egy-egy nemzetiséget összefoglaló testület. Azért is hangzik az ilyen néprajzi megalapozásra helyezett és saját népe kifejezésére hívatott szervezetben olyan különösen, ha valaki azt mondja, hogy belép abba, vagy kilép abból. A saját népi keretébe valaki a születésével lép be és a halálával válik ki; sőt még a halála után is emlékével és az utódokra hagyott néphűségével folyton odatarthat. Az államvezetés szempontjából is az ilyen alakulatok nem pártpolitikai jelenségekként tűnnek föl, hanem az etnikai különbségek természetes körvonalaiaként. Nem pártpolitika, hanem állampolitika gondja alá tartoznak; vagyis nem pártpolitikai változandóságok szerint, hanem állampolitikai állandósággal kell számbavenni és intézni a sorsukat. Ehhez képest az állam szempontjából sem lehet őket csak pártoknak nézni, amiből a tagok kiléphetnek, vagy kiléptethetők; hanem tömörülésükben a természetből adott, illetve történelmileg átörökölt nyelvi, vallási és faji csoportosulást kell meglatni, amiből nem lehet úgy kilépni, mint a pártokból.

Viszont az államnak is szüksége van arra, hogy a természetből adott csoportosulásokat a



Minden LEJ,
amit meg lehet takarítani.

fontos a mai nehéz időkben. Két-szerez örömet jelent, ha egy jó, laktató étkezéssel, még meg is takarítunk valamit. Egy jó kávé egy-két vajaskenyérrel, laktató és egészséges vacsorát ad. És még olcsó is, ha jóízű, illatos Kathreinerből és Valódi Franck-ből készül.

maguk egységében, egy tömegben elégtse ki és az állam életével úgy összhangosítsa. Hiszen máskülönben csak egyénenként, vagy csoportonként kellene az egy-egy néphez tartozó tagokat külön-külön elintéznie, ami idővesztéses is, de egyúttal az illető népjelenség erkölcsi és gazdasági összetartozásának a figyelmen kívül hagyása volna. Az elintézés tehát így az egyesekben se kelthet meggyűvást. Éppen azért az államigazgatás gondjainak kevesebbé se vőzett, a kormányzati tevékenységek ekonomizálása és racionalizálása. Ámde kézen is szükség van arra, hogy az állam-kormányva egy-egy népkisebbséget a maga szervezett csoportjában lásson maga előtt és úgy tudjon egyetlen kormányzati akcióval kiemelni. Erre meg is lehet a várakozásunk és reményünkünk, mert mostani kormányunk az ország lakosságához intézett kiáltványában külön kiemelte, hogy jószágos gondtal akar lenni a századok óta ittélő s az ország földjébe idegyökerezett népi kisebbségek iránt. Ebből következik, hogy ezeknek saját népi egysége ápolását, s gazdasági és szellemi saját köznevelődését iskoláikhoz és egyházaikhoz való közös ragaszkodását mind olyan jelenségeknek veszi, melyeket a saját életkörülményben zavartalan továbbfejlődésben kíván meghagyni.

Igy állván a helyzet, a romániai magyarság párt-elnevezésű összefoglaló testületét se lehet pártnak tekinteni, hanem azt a maga valósága szerint úgy kell venni, mint népegyesület, nemzetiségi társadalmi alakulatot. Mindenesetre a Magyar Pártnak véleményünk szerint úgy a

saját néptársadalmi közössége iránt, mint a kormány felé köteletségűl mutatkozik, hogy a kormánytól a maga igazi jelentősége felől kimerítő tájékoztatást adjon, s a politikai pártoktól teljesen különböző lényegét nyilvánvalóvá tegye. Mäskülönben a pártjelleg miatt egy szempont alá esik a többi olyan pártokkal, melyek egymással a hatalom megszerzéséért küzdöttek. Pedig azt igen könnyű világossá tenni, hogy mi népkisebbségi párti múltunknál fogva se törekedhetünk soha, s ezután se törekedhetünk hatalomszerzésre, s hogy egész pártformációnk csak népünk közvetítése és képviselője az állam felé. Mégis éppen pártjellegünk okul szolgálhat, hogy egyházi és iskolai életünk embereinek ebből a „párt”-ból ki kell lépniök, holott éppen egyházi és iskolai intézményeinkért való gazdasági és szellemi összetartás adja annak a „párt”-nak a legfőbb tartalmát.

Ha a „párt” elnevezés ilyen következményű, akkor inkább lemondunk ez elnevezésről, s visszaléphetünk oda, ahol a parlamenti aktivitás előtt voltunk, mikor romániai „Magyar Szövetség” címen alkottuk meg a magunk népkisebbségi testületét. Csak éppen az szükséges, hogy ezt kormányunk ismerje el úgy a magunk népegyesítése képviselőitök, mint ahogy a „Romániai Német Népközösség” már megtapta ezt az elismerést. A népkisebbségi magyarság pártjának ez üdvös és időszerű átalakulás érdekében a kormány illetékes körénél sürögösen, sőt nézetünk szerint azonnal meg kell kezdenie a tárgyalásokat.

Kuruzsló

Írta:
Thurzó Gábor

Antal vidéken doktorkodott. A diplomát már korábban megszerezte, mint végzett orvos került a Zeneakadémiára és évekként volt idősebb Miklósnál, a világiáró zongoraművésznél, amikor megismerkedtek. Eleinte Antal is próbálkozott hangversennyel, bejárta a nagyobb vidéki városokat, egyszer Bécsbe is eljutott, a nagyobb pályából azonban nem lett semmi. Valami hiányzott Antalból: úgy zongorázott, mintha szorgalmi feladatot bonyolítana le, hideg fejjel és józan önismerettel. Ez az önismeret vette rá aztán, hogy abbahagyja a kísérleteket, a vidéki városba fészkelje be magát, ritkás oldalszakállt növevessen, pipázzon és a parasztokat kurálja a tanyákról. Egy vedlett babérkoszoru és színehangyott szalag a zongora fölött tanuskodott egyedül arról, hogy az orvos-lak nem kikötő, hanem száműzetés.

Miklóssal sokáig leveleztek. Az idegenbéllyeges levelek gyűltek, Miklós egzotikus plakátokat küldött és azt hitte, hogy kedveskedik veie: újságkivágásokat sikereiről. Ekkoriban neveztek el a „zongora költőjének”, — kicsit mulatva, öngunnyal, ezt a címet is megírta. Evékig nem találkoztak. Miklós mind szélesebb gyűrűkben hagyta el a régi éveket, vándor volt, aki hátán hordta a házát és ha meg is nősült, — az otthon valahol Antal világában, a nyugalom volt számára, nem a váltakozó hotelszobákban.

Antal a város közönsége előtt apolta, besolgatta ezt a barátságot. Ahogy mindjebban kikopott a zongora mellől és csak a Polgári Kör-

ben kísérgetett, — egyre nagyobb szüksége volt erre a barátságra. Ha Miklósról beszél, — kicsit elnehezdedt testtel, amelynek minden porcikáján sűrű, gyanakvó mosolygás ömlött el ecetes kedvességgel, — úgy érezte: a „céh”-be tartozik ő is. Miklós barátsága megörzi számára a művészet illúzióját, a saját művészetének délihábját.

Ez az ismert barátság biztatta fel a vidéki internátust, hogy jubileumára meghívassák vele Miklóst. Kicsi hangverseny a diszteremben, amelyen a híres Miklós muzsikál: csak hasznára lehet az internátusnak és a városnak. Amikor Miklós a levelet megkapta, az ország közelében járt. Forgatta a meghívást, — a hotelszoba rozsatapétás, gipsz-stukkós falai közé beszállt a vidéki élet, dönögő méhessel, pipázzató Antallal, árnyékot vető, őszbeborult fekete eperfákkal és belépett Antal életének megnyugodott békéje, tisztasága is, a pipászó és a kvaterkázás polgári idillje. Másnap utazott, — a kislányát a városban hagyta, beteg, köhögösen, bujkáló lázakkal és fönt ült a vicinálison a falu felé.

Az állomáson a polgármester és Antal várta. Bricskán hajtottak befelé, magas, pörös jegenyék silbakjai között. Káka nőtt az árokban, mellettük sárga földek.

— Békesség! Édes Istenem, te Antal, milyen régen nem éreztem ezt! Egyszer nemcsak megérkezni valahová, hanem ott is maradni. Menyire irigyeltek.

— Azt hiszed, irigyelned kell?

Antal pipájából gyors füst szökött fel. Elfordult. Mennyi por — gondolta, — mennyi rossz falevél a földön, milyen sötétek az utcák. Egyszer megbecsülhetné már magát a város.

Az interntaus fehér volt, meszelt, mint egy

falusi kemence. Pad volt köröskörül az utcai falán; a közelben zömök torony kicsi templom fényesedett a sötétkék égen. Dohos, édesen és mosázzaguan dohos folyosók. — Miklós és Antal csendesesen haladt a surranó tanítónők mögött. Az udvaron sűrű fák vadona, hársak illatban, bodzák a földön, az udvar másik végén nyitott, világos ablakok mögött várakozó emberek és a fekete zongora, csoportoképek között. Az épület fölött előlestek a szakállas, fekete hegyek.

Felzúgott a zongora. „Szent Ferenc a madaraknak prédikál”: a zsongó, sötét éjszakában ezüstösen csobogott ez a prédikáció, angyalok és madarak cseviteltek benne. Bachot játszott utána Miklós, zengő futamokkal, hármashangzatok csillogó parádéjával. Játszott, diákarok körülvette, ünneplőben a város és a pódium szélén, félig közte és a félig a közönség között, mellén öszefont karokkal állott Antal. Miklós játszott, csak a zongora volt vele, a zúgó hangszertel fujta el egy osonó lélek, akár egy szál gyertyát. És mintha a fák között, a remegő csillagok, a bódza fehér tányérjai alatt játszott volna Miklós, a fehér, parasztságos torony árnyékában.

Éjszaka zöldvendéglőbe mentek.

Miklósban egyszerre fölémelygett hercehurcás élete, a hotelszobák, a hig hotel-étkezések, a gyakorlatozások a zongorán, a végtelen futamok és esténként a pillanatnyi, a tovább-űző megnyugvás a hangversenyeken. Mennyi áldozat ez az élet egy elröppő rögeszméért, amely a hangokkal együtt fut el! Boldog lehet Antal, aki ezt nem érzi, aki megtelepedett, gyökeret eresztett, akár a cserépbén hurcalt ványadt növény a szabad talajban. Antal idegesen, bajszát rág-

Rendkívüli minisztertanácsra hívták össze az angol kormányt

Chamberlain határozott lépést akar tenni az osztrák barátság visszaszerzésére. Három óra hosszáig tartó tanácskozás a londoni osztrák nagykövete

Londonból jelentik: Az „Ewening Standard” jelentése szerint Chamberlain miniszterelnök elhatározta, hogy kettévágja a diplomaták által éveken át reménytelenül összebogozott gordiusi csomót és hozzálát az angol—olasz viszony valamennyi vonatkozásának sürgős megoldására. A mai helyzet a miniszterelnök véleménye szerint tulságosan válságos ahhoz, hogy az államférfiak a hagyományos korlátozásokhoz ragaszkodjanak. Chamberlain szilárdan el van tökélve, hogy megvalósítja azt a politikát, amelyet a múlt év júliusában Mussolinihez intézett levelében körvonalozott. A francia kormánnyal már csütörtökön közölték, hogy Chamberlain találkozni fog Grandi olasz nagykövettel az olasz—angol probléma valamennyi részletének megvitatása céljából. Chamberlain és Eden pénteken két ízben is tanácskoztak Grandival, mégpedig délelőtt egy és háromnegyed órahosszig, délután egy órahosszig. A megbeszélésekről az angol külügyi hivatal a következő közleményt adta ki:

— Grandi gróf, olasz nagykövet a miniszterelnöki palotában látogatást tett és a miniszterelnökkel és külügyminiszterrel megbeszélést folytatott az általános nemzetközi helyzetről és a két ország közötti viszonyról.

Szombat délutánra rendkívüli minisztertanácsra hívták össze az angol kormányt. A minisztertanács összehívását Chamberlain pénteken határozta el, miután a pénteki tárgyalások során úgy találta, hogy a legújabb események sürgős lépéseket tettek szükségessé. A minisztertanács napirendjéről nem tájékoztatták a nyilvánosságot. Általában azt hiszik, hogy az osztrák kérdésen kívül az angol—olasz közeledés ügyét is megvitatják.

A rendkívüli minisztertanács összehívása Londonban nagy feltűnést keltett.

A FRANCIA NAGYKÖVET EDENNÉL.

Londonból jelentik: Röviddel Chamberlain, Eden és Grandi tanácskozása után Corbin lá-

togatta meg Edent, és — a Reuter szerint — ismertette az angol külügyminiszter előtt a francia kormány álláspontját a mostani ausztriai és közép-európai helyzetről. Ugy látszik, Corbin arra az álláspontra helyezkedett, hogy

Az osztrák nemzeti szocialisták besorakoztatása a hazafias arcvonalba. — Tilos a külön párttevékenység

Bécsből jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy a szövetségi kancellár és a német birodalom vezére és kancellárja között február 12-én Berchtesgadenben létrejött megállapodás értelmében az osztrák nemzeti szocialisták számára megnyílik a lehetőség, hogy törvényesen tevékenységet fejtsenek ki a hazafias arcvonal keretében és Ausztria minden más területén. Ez azonban csak az alkotmány alapján, — mely a politikai pártok fennállását továbbra is kizárja, — és minden más csoporttal egyenlő

súlyos tévedés volna, ha akár Franciaország, akár Anglia tisztán negatív magatartást mutatson ebben az ügyben. Hogy a Chamberlain—Eden—Grandi, mint az Eden—Corbin tanácskozás eredménye a szombati rendkívüli minisztertanács elé kerül.

A „Press Association” úgy értesül, hogy a pénteki angol—olasz megbeszéléseken mind a két ország közötti viszonyról, mind az általános európai helyzettel foglalkoztak. Angol körökben általános az a kívánság, hogy jobb viszony jöjjön létre a két ország között és úgy érzik, még nem késő, hogy a Chamberlain—Mussolini levélváltás által felébresztett remények teljesüljenek. Ami Ausztriában történt, az kétségen kívül közelről érinti Olaszországot és érinti Angliát is.

mértékben történhet. Az Ausztriában fennálló párttilalom végrehajtásaként a német birodalom részéről olyan intézkedések történnek, melyek kizárják a párttényezőket az osztrák belső viszonyokba való beavatkozását.

Berlinből jelentik: A nemzeti szocialisták tevékenységéről kiadott osztrák hivatalos közlemény szövegével teljesen megegyező hivatalos jelentést adtak ki pénteken este a német birodalmi fővárosban is.

Az angol és francia nagykövet figyelemztetést adott le Ribbentrop külügyminiszternél Ausztria függetlensége érdekében

Párizsból jelentik: Az angol és francia nagykövet Ribbentrop birodalmi külügyminiszternél tett látogatás keretében tájékozódott a német-osztrák megállapodás tartalmáról és felhívta a német kormány figyelmét arra, hogy úgy Anglia, mint Franciaország az európai egyensúly fontos alkotó elemének tartja Ausztria függetlenségét. Újabb párizsi hír szerint Chamberlain, Eden és Grandi megbeszélésén a stressai hármast nyilatkozatról folyt a szó és olyan diplomáciai lépésre gondolnak, mely elé-

bevágna Németország erőszakos közép-európai térfoglalásának.

SEYSS-INQUART OSZTRÁK BELÜGYMINISZTER TÖVÁBBI TÁRGYALÁSAI BERLINBEN

Berlinből jelentik: Seyss-Inquart osztrák belügyminiszter pénteken Hess Rudolfal, a Vezér helyettesével tárgyalt, majd a Hitler-Ifjúság egyik vezetőjével, Lauterbacherrel folytatott megbeszélést. Seyss-Inquart belügyminiszter pénteken este visszautazott Bécsbe.

Mindennemű

Rheumás

fájdalmaknál, köszvény, idegzsába és hasonló megbetegedéseknél a Togat-tabletták biztosan és gyorsan hatnak. Ha orvosok ezrei ajánlják e szert, Ön is bizalommal használhatja. Meglepően kedvező eredmények olyan esetekben is, mikor semmiféle más szer nem használt. Egy kísérlet meg fogja győzni! Kapható gyógyszerárakban és drogériákban 42, 14 és 3 tablettás csomagolásban.



va figyelte ezt a vallomást, nézte Miklós kintott arcát, amelyet olyan simára, jellegtelenül művésziessre gyalult a pálya. Milyen más a kezük is: Antalé kövéres, doktorbácsis, Miklósé hosszú-ujju, akár a sebészeké. És Miklós folytatta, mintha ki akarna korbácsolni magából mindent, ami lehuza, letöri, mint fákat a rákapaszkodott előlősi indák.

Ekkor kezdett a kislányáról is beszélni. Értelmetlen ez a betegség, jobb nem is gondolni rá. Az az érzése, hogy naponként fogja a gyerek, viszik magukkal a lázak. Megmondta az orvosok véleményét, a betegség nevét, amelyet — tájékozatlanul az értelmé, de felzaklatva az eredménye felől — úgy ejtett Antal elé, mintha tanácskérdőn egyedül ő előtte nyithatná ki a tenyerét.

Antal felnézett. Laposan tudott nézni, szinte önmagából kifelé, az arcát nem emelte a pillantásával. Az egész nap zaklató, megalázó érzés. — amelyről nem tudta, honnan érkezik, — mint-ha hirtelen gyógyszerrel talált volna.

— Mit akarsz szegénnyel csinálni?

— Te vagy az orvos, tőled szeretném megtudni. Adj tanácsot, barátom vagy. Hozzam közelebb, magához venné valaki itt a hegyeitekben, amíg összeszedi magát? Felelj erre te.

— Okosnak tartanád ezt a megoldást? Én úgy érzem, kár a fáradságért.

Miklós hirtelen megcsuklott: zúgni és dobolni kezdett benne ez a felelet, válaszolni se tudott hirtelen. Mintha egyszerre elveszne belőle ez a felfedezett élet, ez a nyugalom. Ahogy Antalra rémült, erre a kicsapódó, pucér őszinteségre, erre a rossz-szajú, lassan felrémlő hátherű szókimondásra, — semmire sem tudott gondolni, semmire Csak nézte ezt a száját, amely beszélt,

ezt a mosolyt, amely fénylik, mint egy műfog és áruló végtelenül.

— No igen, kár a fáradságért, jól érted. Viheted akárhová. Éppen a mi falunk? Csak az kéne még, ide a mieink közé. Fertőz szegényke, ott lebegne ez a betegség valamennyiünk fölött. Ezt meg kell értened. Minek szegénykének ez a falu? Vidd magaddal, vidd le az utcára, ha nem gyakorolsz és ha nem ünnepelek. Hadd lásson még, amit láthat és amennyit láthat.

Szivott a pipáján, egyszerre könnyebben az este után. A zöld lugas megtelt kéklő, áttetsző füsttel. Miklós még mindig szótlánul nézett rá, nem értette ezt a nyíltságot, ezt az ön-elárulást. Orvos? Ez az ember orvos? Barát? Így lehet beletaposni valakibe, ott, ahol nem védekezhet? Így szabad hátbatámadni valakit, ilyen mester-ségbeli fölényrel? Mit mondjon az orvosnak, ő, az apa? Ő, akinek élete és tudománya a zongora, mit mondjon ennek az Antalnak, akinek tudománya az élet? És Antal beszélt, csurgó édességgel, mosolyogva:

— Mert kérlek, két eset lehetséges. Vagy életbenmarad szegényke és akkor csoda történt, — széttárta karjait, kövér, rövid karjai voltak. — tiszta csoda, kérlek. Vagy pedig meghal. Én azt mondom neked, kedves Miklós, kizárt dolog a csoda, ahogy zongorázni, művészeknek lenni sem tud valaki, akinek nincsenek kezei. Vedd úgy, mintha szegényke elment volna már, nyugodj bele a megváltozhatatlanba. Ennél a betegségnél megáll az orvos tudománya és jöhet a csoda. A csodához pedig ti értetek, művészek. Haragszol, hogy nem biztatlak?

Miklós még mindig ellenvetés nélkül meredt ebbe a fékezhetetlen, olajozott mosolyu áradatba, amely olyan egyszerre támadóan csapott ki

Antalból. Honnan veszi ez az ember a bátorságot, hogy az orvos pánecéja mögül ezeket vessen feléje? Mért ez a mézes, kenetes, mosolygós bosszu? A muzsika csapott beléje, a diszterem varázsa a hársakkal keveredő zenével. Antal látta a pódium sarkán, kövéren, gazda-embereken, oldalszakállal, tétlen, tétlen ujjakkal. Hát ezt nem tudja megbocsátani, ezért dobja elébe a kislánya holttestét, hogy ő is fizessen. Ahogy ő fizetett a nyugalomért az ujjával, a néma zongorával. — fizessen Miklós úgy a zongoráért, az el nem hagyó művészetért, a gyerekével, a menekedéssel, a művészet izgalmából. Nézett Antalra, aki a sört törölte le a bajuszáról és mosolya ott libegett most is az arcán. Kontár, örökké kontár, a művészetben és az életben egyaránt. Ellenség, legyőzhetetlen ellenség, mint minden kontár — és úgy érezte Miklós, valami kihull belőle, visszahozhatatlanul. A bizalom? A a bátorság más valakiben?

— Mondd, Antal — kérdezte aztán óvatosan, — neked van gyereked?

Antal mosolya, közömbös mosolya, most fegyver lett: Miklós megértette.

— Hogyne. Egy kisfiu. Egészséges, mint a makk.

Miklós hirtelen mindent megértett... Fölkelt, a székét hátrálökte és összeszorított szájjal, fölgylt rosszérzettel és szánalommal dobta feléje, akár a rossz koncot:

— Kuruzsló.

Antal megrezgett, utánanézett. Egyszerre remegni kezdett, a nyugalom után átmenet nélkül. Ujjai dobolni keztek az asztalon. Mintha zongorázna.

Miklós még az éjszaka elutazott.

Mi történt az elmúlt héten?

(Külpolitikai figyelő)

* Irja: **Observator**

Amilyen váratlanul jött a hír, hogy Schuschnigg kancellár a múlt hét szombatján meglátogatta berchtesgadeni otthonában Hitler kancellárt, oly titokzatos homály fedi még most is az összejövetel igazi okát és a megbeszélések teljes anyagát. Mindenki mindenre el volt készülve, csak erre nem. Hogy a legujabb németországi események után maga Schuschnigg legyen az, aki először s életében mint államférfiu most másodszer lépi át Németország határait s folytat megbeszéléseket a Harmadik Birodalom vezérével.

A világsajtót az első napokban majd szétrepesztette a kíváncsiság. Pokoli katlanában más ételek hiányában — a legképtelenebb elgondolások és magyarázatok forrtak a találkozás okára és anyagára vonatkozólag. Szenzációt szimatolt, hallatlan változásokat várt mindenki. Még véletlenül sem kereste egyik világlap sem a dolgok egyenes rendjében a legközelebbfekvő és a legelfogadhatóbb magyarázatokat s okokat: 1. Hogy a német-osztrák viszony javításra szorul, mert az 1936 július 11-én kötött egyezmény nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. 2. Hogy ezt a javítást nem szolgálják sem a steinfalstrassei hetes bizottság üzemével kapcsolatos osztrák letartóztatások, sem azok a személyi változások, amelyek a német kormányban és a hadseregparancsnokságban az utóbbi napokban végbementek. 3. Hogy Papen felmentése érzékenyen érinthette, sőt bántotta az osztrák kormányt és közvéleményt, mert benne nemcsak tanult diplomatát, hanem Ausztria őszinte jóakaratu barátját tanulták megismerni. Ezeket a dolgokat a legilletékesebbeknek le kellett egyszer egymás között és minél előbb tárgyalniuk, még mielőtt ezek az ujjonnan fakadt sebek üszkösödni kezdtek volna.

Schuschniggot és Hitlert egy világ választja el nemcsak a helyzet politikai felfogásában, hanem az ember életszemléletében is. De a jóakaratot, az igyekezetet egyikőtől sem lehet elvitatni. Mindketten népük és népjükben az egyetemes németiség érdekeit és boldogulását óhajtják szolgálni.

Németország erős állam. Sok mindent megtehet, amit akar. Dinamikus ereje szinte páratlan a népek történelmében. Vele szemben egy gyenge, de kemény elhatározású és öntudatos férfiak kormányzása alatt álló Ausztria áll. Ennek az Ausztriának befolyásos barátai vannak, akik közül nem egy jó, sőt szoros viszonyt tart fenn Németországgal is. Nem valószínű, hogy Németország ezekre a barátokra ne lenne tekintettel akkor, amikor népi és politikai óhaját elhatározásá érleli és elhatározását meg is akarja valósítani.

A berchtesgadeni megbeszélések után bekövetkezett események arra engednek következtetni, hogy az osztrák kormányt megghajolt a német birodalom vezérének kíváncsága előtt. Az a körülmény, hogy Schuschnigg kancellár a német nemzetiek vezető embereit bevette az új kormányba és hogy közkegyelmben részesítette az évek folyamán elitelt osztrák nemzeti szociálistákat, arra mutat, hogy Ausztria alkotmányának és függetlenségének megtartása mellett a jövőben már nem fog elzárkózni a nemzeti szociálisták közreműködése elől.

Korai volna még lemérni azokat a következményeket, amelyek ebből a változásból idővel folyni fognak. Lehet, hogy Ausztria az újabb irányu kormányzás alatt is meg fogja tudni őrizni állami önállóságát és politikai függetlenségét. Lehet azonban az is, hogy a megerősödő nemzeti szocialista befolyás belső ható ereje félre fogja tolni azokat, akik ennek az önállóságnak és függetlenségnek fanatikus hívei és harcosai és előbb-utóbb elő fogja készíteni a német birodalomba való békés beolvadás útját.

A világsajtóban még mindig nem ült el az izgalom. A legképtelenebb találgatások látnak napvilágot atekintetben, hogy Hitler meggyőző

érvekkel bírta-e rá Schuschniggot a foganatosított engedmények megtételére, avagy Németország katonai erejére és készenállására való utalással kényszerítette-e ki ezeket befőle. A hivatalos német sajtó határozottan és szenvedélyesen cáfolja azokat a híreket, amelyek a német haderőnek az osztrák határ mentén való felvonulásáról szólnak. Ismerve azonban az osztrák kancellár eddigi hajthatatlan álláspontját, továbbá a német kormányzat gyors és meglepő cselekvési módjait, nem tartjuk teljesen kizártnak azt, hogy a német hadsereg legfőbb vezetőjének jelenléte Berchtesgadengen a megbeszélések ideje alatt, az elméleti argumentumok alátámasztását volt hivatva szolgálni.

Akárhogy áll a dolog, Hitler jókor választotta meg az időt terveinek keresztülvitelére. Anglia nagykövete, Henderson nem olyan régen jelentette ki Neurath akkori külügyminiszter előtt, hogy Németország és Ausztria viszonyának szabályozása, miután mindkét ország a német népcsaládnhoz tartozik, alapjában véve „családi ügy”, tehát harmadik hatalmak beavatkozását nem igényli. Ebből a kijelentésből Németország kormánya joggal következtethetett arra, hogy Anglia nem fog Franciaország segítségére sietni, ha az utóbbi meg akarja akadályozni Németország és Ausztria békés együttélésének tervét.

Londonban, — a jelekből úgy látszik, — számolnak is ezzel az eshetőséggel. Prága és Párizs idegessége nem tudott áthatolni a csatornán. Eden a liberális és munkáspárt képviselőinek kérdéseire nem adott határozott választ, hanem megelégedett azzal, hogy meg kell várni a további fejleményeket, elsősorban Hitler kancellár előre bejelentett vasárnapi nagy beszédét.

Párizs természetesen a rémképek egész sorozatát festi a közeljövő falára. A francia lapok nyíltan írják arról, hogy a harmadik birodalom rövidesen megvalósítja az Anschlusst. A francia diplomácia „szégyenteljes vereségének” könyvelik el a berchtesgadeni találkozót. Kertelés nélkül rámutatnak arra, hogy ha Anglia és Franciaország hathatósabban támogatták volna Schuschniggot és erőteljesebb védelmet biztosítottak volna Ausztria számára egy esetleges német támadás esetében, a dolgok egészen más képpen alakultak volna. Utólag persze már nehéz a reparálás. A nemzeti szocialista befolyás megtörése és visszazorítása az osztrák politikai közéletben, a történetek után már szinte lehetetlennek látszik. Rámutatnak a párizsi lapok arra is, hogy Anglia és Franciaország Itália támogatása nélkül nem tudják többé ellensúlyozni Németország törekvéseit. Itt van tehát az ideje annak, hogy Olaszországot is felhívják a közös veszély elhárítására.

Mussolini mély hallgatása a történetekkel szemben még zavarosabbá és bizonytalanabbá teszi a helyzetet. Nem tudja senki megérteni és megmagyarázni ezt a mély hallgatást akkor, amikor az Ausztriában végbemenő események és ezek várható következményei a legközvetlenebbül érintik Itália érdekeit is. Róma nem tartotta szükségesnek sem megcáfolni, sem megerősíteni azokat a híreket, amelyek olasz csapatok összevonásáról szóltak a Brenner mentén.

Olaszország részére — úgy látszik, — most következett el a számonkérés ideje. Ha Anglia és Franciaország súlyt helyeznek Itália támogatására a német-osztrák viszony rendezésében, meg kell adni nekik úgy a Földközi tengeren, mint Abessziniában azokat a politikai, katonai, gazdasági lehetőségeket, amelyek az olasz birodalom fejlődését és boldogulását Németország barátsága és segítsége nélkül is biztosítani tudják. Mussolini nem igen szokott lekászni semmiről és ha vár, tudja miért és mire vár.

A százéves Wágner Sándor

Száz esztendeje született a pesti Vigadó és a müncheni National Múzeum freskóinak festője

A XIX. század első felének magyar piktorája a romanticizmus jegyében formálódott. Brocky Károly, Borsos József, Barabás Miklós, Weber és a többiek tájképben is épp úgy a finom líraiságra törekedtek, mint az arcképeken s ez a biedermejer művészet a század második felében is éreztette még hatását. Markó Károly, Pál László, Telepy és társaik piktorájának zama-án érezt még a táblakirak korának édeskészsége s talán egyedül Lotz Károly mentesült ettől a hatastól. De ő már a történelmi festés idején fejlődött naggyá s előtte bontakozott ki Székely Bertalan, Gyárfás, Wagner Sándor és Beniczur Gyula nagy művésze.

Ezt a kort, ezt a piktorát ma már épp úgy nem lehet feléleszteni, mint ahogy a quattrocento vagy cinquecento művészetét nem hozhatja létre újra senki sem, mert minden ilyen művész kor- szak csak addig él, míg azok, akik megalkották, ki nem ejtik kezükből az ecsetet. Így történt ez a barbizoniakkal és a preraffaelistákkal is. Műveik halhatatlanok a múzeumok múltörténeti kriptáiban, de ezek a művek újra meg nem alkothatók.

A múlt század történelmi festészetének egyik legjelentősebb mestere volt Wagner Sándor, aki idegen hangzású neve dacára is lángoló magyar érzésektől volt túlfűtött és a magyar történelmet a magyar vidék legszebb területein kereste impresszióit s találta meg témáit képei számára.

Wagner Sándor tíz évvel a szabadságharc előtt, 1838 február 16-án született Pesten. Az apja királyi tárnokszék titkár volt és így uri nevelésben részesülhetett s gondtalan gyermekkorban nőtt fel. Még csak hatodikos diák volt, amikor Weber Henriknél, a biedermejer művészet nagy mesterénél tanulni kezdett. Olyan rohamosan fejlődött a rajztudása, hogy rövidesen Bősbe mehett, ahol az Akadémián Blaas, Geiger és Meyer művésztanárok vezetésé alatt másfél évig dolgozott. Hova vezethetett volna az utja máskor a császárvárosból, mint Münchenbe, a művészek városába? Előbb Kaulbachnál tanult, majd bejutott Pilotyhoz, ki a XIX. század majdnem minden jelentékeny művészt tanította és a leg- többben hálásan gondoltak mindig Piloty-kor- zakra, s a nagy professzor vezetésé alatt 1864-ig dolgozott.

Az első jelentős kép, az első siker minden festőművész pályáján döntő jelentőségű szokott lenni. Wagner Sándor első igazi sikerét 21 éves korában, 1859-ben aratta, Dugonics Titusz emlékező című festményével. Feltűnése művészi szenzáció erejével hatott, mert a 21 éves ifjú festményébe annyi drámaiságot, történelmi és körhűséget vitt s a témát olyan kész művészzel oldotta meg, ami mestereinek is becsületére vált volna. Az eredmény nem is maradt el. Megbízták a müncheni „National Museum” két falképének megfestésével s ezt a munkát is szerencsés kézzel, művészi érzékekkel oldotta meg, úgy hogy a dícséretben meglehetősen fukar Kaulbach a legnagyobb előismeréssel nyilatkozott műveiről.

A diadalmas elindulást fokozódó sikerek követték. Megkapták mind azt, amit egy festő csak elérhet. És bár eleve javarészt külföldön, nagyrészt német nyelvtérületen töltötte, érzésben, színben, lélekben magyar maradt s történelmi képeihez, freskóhoz a magyar múlt eseménydús világából merítette témáit. A pesti Vigadó freskóhoz Mátyás királynak a cseh Holubáron aratott diadalát festette meg, csodálatos eleven- séggel és lendülettel, a hidjai templom számára készült Szent István megkoronázását ábrázoló oltárképen pedig az áhitat és hit fényei ragyognak.

Wagner Sándor a mellett, hogy Münchenben maga is professzora lett az ifjabb nemzedéknek s a híres „Componiere Schule” tanára is volt, — ráért utazni is Bebarangolta egész Európát s bár az olasz hegyek és tengerpartok, a spanyol morarab-gót művészet csodáit is láthatta, legmélyebb hatással mégis a magyar Alföld volt reá. A csikósok élete a Hortobágyon, a déliában alföldi róma mélyén megfogták lelkét s legszebb képeit Debrecen és Nádudvar környékén festette. Azt az aranyporos, különös levegőt, amit ott talált, későbbi történelmi képeibe is belevitte s ez különösen magyar lett a műveinek, amelyek Szentpétervárra épp úgy eljutottak, mint Amerikába.

Lotz, Székely Bertalan és Gyárfás Jenő mellett Wagner Sándor volt a múlt században a legnagyobb művésziünk. Nagy kár, hogy születése százados fordulóján nem lehet műveiből emlékkiállítás rendezni mivel azok jelentős része külföldön van. Amikor a nagy mester 1919-ben meghalt, forradalmak dúltak Európában s a háza felett szinte észrevétlenül suhant el a napisajtó is. Épp ezért, most vissza kell reá emlékeznünk, mert a magyar művészet külföldön való megbecsülését munkásságával igen nagyon elősegítette.

(HÖ.)

Bucuresti tevél

A diákból elé...

Bukarest, február hó.

Az utóbbi időben megint bál irodává változott a bukaresti magyar diákokotthon tanulóterme, mint minden esztendőben, ilyenájt. A meghívók már rég szétrepültek bukaresti címekre és az ország minden részébe s a fiúk az utolsó előkészületeket teszik, hogy a diákbált az idén is megtartsák azon a színvonalon, amelyre az előző nemzedékek igyekezete felküzdötte... Mire ezek a sorok az olvasóhoz jutnak, talán már áll is a bál.

Nagy gond a bálrendezés jobb időkben is. Pedig a bukaresti magyar diákság még sohasem élt olyan nehéz körülmények között, mint mostanában.

Súlyosan érintette őket az az intézkedés, amelyet még a liberális kormány fogantatott, s amelynek értelmében fel kellett oszlania a bukaresti Koós Ferenc Kör diákosztályának. Ennek az intézkedésnek a következményeit egyre fájdalmasabban érzi a diákság, ahogy jobban távolodik időben a szervezett diákélet-től, amely derekas önművelő és társadalmi munkára nyújtott lehetőséget. Ma főiskolai hallgatóink magyar szempontból teljes szellemi elhagyatottságban és elhanyagoltságban élnek Bukarestben. A diákosztály kereteinek leomlása óta nem rendeznek előadásokat, vitastélyeket, amelyek régebben állandó szellemi készenlétben tartották ifjainkat és szemmel látható fejlődést eredményeztek. Megszűntek a jogi, irodalmi, történelmi stb. szemináriumok is, amelyeket a bukaresti magyar szellemi élet kimagasló személyiségei hosszú időn keresztül szép sikerrel vezettek, a diákok egyetemi képzésének kiegészítése céljából. A bukaresti magyar fiatalság összefogása szempontjából annyira jelentős kultúrélutatók és tanácsal egybekötött műsoros teastek rendezéséről is végleg le kellett mondaniok a fiúknak, úgyhogy a magyar diákélet a diákokotthon belső ügyeire, apró személyi torzalkodásokra, az otthon fenntartó tényezők ellen önkormányzati törekvések jegyében folytatott harcokra, egy-két ügyesebb fiúnak magyar egyesületek előadásain való vendégszereplésre, no meg a diákbált megrendezésére szorítkozik, de tulajdonképpen — hivatalosan — a bált sem maguk a diákok rendezik, hanem a Koós Ferenc Kör az egyetemi hallgatók segítségével, a diákokotthon javára.

Nehéz elképzelni intézményt, ami hatható-sabb támogatást és jótékony célt, amely nagyobb pártolást érdemelne, mint a bukaresti magyar diákokotthon és segélyalapja.

Most is csak 58 fiú lakik benne, mint évekkkel ezelőtt. Amióta ugyanis a diákokotthon helyét kapott a református iskola egyik szárnyában, alig lehetett valamivel bővíteni, pedig a bukaresti magyar főiskolai hallgatók száma azóta legalább is megnégyszereződött.

S nemcsak hogy bővítésre, hanem a leg-
elemibb javításokra sincs pénz, úgyhogy ez az otthon, ahol Bukarestben tanuló magyar ifjaink fiatal életük öt-hat esztendejét is eltöltik, valóban siralmas képet nyújt. A hálóban ütött-kopott vaságyak tarka pokrócokkal, csergékkel letakarva; a tanuló és étkezőteremben zöld lileummal bevont hosszú asztalok, amelyeket immár tíz diáknemzedék evőeszközeinek és írószereinek nyomai ékesítenek; a padlót a könnyebb tisztántartás kedvéért s egészségi okokból is olajjal vonták be, a falak kaszárnyai meszelésűek, de még arra se igen telik, hogy ezt a meszelést minden évben megújítsák.

Az idén semmi javítást se tudtak eszközölni a diákokotthonon. Néhány ezer leit kapott ugyan erre a célra az otthongondnokság a kolozsvári diákszegélyző központtól, de ebből új konyhahelyiséget rendeztek be az épület alagsorában, ami azonban sajnos, használhatatlannak bizonyult...

A diákokotthon lakbéréit, amit évi kétszáz-ezer leiről 170 ezer leire nyomtak le, a központi diákszegélyző bizottság alapjaiból fedezik, de ezenkívül szegény diákok támogatására, fel-

segélyezésére hosszú idő óta nem érkezett Kolozsvárról egy leit se. A diákok úgy tudják, hogy Kolozsváron a diákszegélyző bizottság legutóbbi ülésén határozatilag kimondta, hogy Bukarestnek több pénzbeli segélyt nem nyújt.

Igy aztán fővárosi egyetemi hallgatóink se-hogy sem tudják előteremteni az otthon fenntartásához szükséges pénzt. A nélkülözhetetlenül szükséges költségeket a diákokotthon lakóinak lakbéréiből fedezik. A legtöbbet fizetők lakbérére havi 400 lei. Ezt azonban csak egy-két jómódú fiú bírja. A többiek havi lakbérére 300 és 100 lei között ingadozik. Ingyenes egy sincs. A díjtalanul lakók is kötelesek jennének 60 leit fizetni. De ezek az aránylag kis összegek is gyöngén folynak be, sokan adósok maradnak, mert ami kis pénzt hazulról kapnak, azt vagy megesszik, vagy a főiskolai tanulmányokkal kapcsolatos költségek fedezésére fordítják. Azért az otthon vezetősége a legnagyobb nehézségekkel küzd. A helyiségek tisztántartása, fűtés, világítás stb. sok pénzt emésztenek, amire olyan szűken telik, hogy a télen, mikor a nagy hidegek voltak, sokat fáztak a fiúk. Soha sincs annyi pénzük, hogy egyszerre nagyobb mennyiségű fát tudnának beszerezni. Ószi faellátásról szó se lehet. Ötszáz kilónként veszik a fát...

Persze a bált is hitelbe rendezik. Jaj, ha belebuknak!...

Igaz, hogy összeomlottak a keretek, amelyek között a diákok régebben önszegélyzési akciójukat több-kevesebb sikerrel lebonyolították, így nincs többé a Diákpátronázsnak nevezett mozgalom sem, amely a Diákosztály egyik korábbi vezetőségének buzgalmából életre kelt, de azért

mégis az a benyomásunk, hogy maguk a diákok is élnének kissé. Meg kellene találniuk a módját, hogy a bukaresti magyar társadalom figyelmét jobban maguk felé irányítsák. Hihetetlennek tűnik fel, hogy ez a társadalom közönyösen nézze a magyar diákság lelki elhagyatottságát és anyagi nyomorúságát, ha az ifjúság keresi a szívéhez az utat.

A diákbált, amelyet évről-évre felkarol Bukarest magyar társadalmá, mindenesetre jó alkalom arra, hogy a kapcsolatot a társadalom és a főiskolás ifjúság között ne szakadjon meg teljesen. De ahogy a bál jövedelmezőségéhez jelentős mértékben hozzájárul a főváros magyar közönsége, úgy bizonyára pártolná a diákok minden más, önszegélyzést célzó megmozdulását. Addig azonban, míg ez megszerveződik és szilárd eredményeket mutat fel, a diákság főreménysége mégis Erdély marad. Onnan várják vasárnapi báljuk jövedelmének oroszlan-részt is. (I. b.)

A legjobb szakácskönyv!

A diétás konyha technikája

Konyhareceptekkel. III. kiadás!

Írta: Dr Soós Aladár e. tanár
309 oldal, fűzve 240 lei.

Megrendelhető: könyvosztályuknál.

Értesítés!

Az egész világon mindenütt ASPIRIN-tabletta a legkedveltebb gyógyszer hűlés, reuma, nátház (grippa), mindezzel együtt járó fejfájás, migrén, és láz eseteiben. Gyakran megkísérelték az ASPIRIN hamisítását, azonban az a tény, hogy hatása nagyszerű, minősége felülmúlul tisztá és mindenféle káros utóhatás nélkül bárki szedheti, napról-napra mind több és több barátot szerez az ASPIRIN-nek. Óvakodjon az utánzatoktól, annál is inkább, mert ennek módja nagyon is egyszerű: csak a "Bayer" keresztre kell figyelnie, amely a valódiság garanciájaként minden csomagon és minden tablettán látható. Kérjen tehát kifejezetten ASPIRIN-TABLETTÁT, hogy megfigyelhesse a "Bayer" -keresztet.

Igy néz ki az aspirin-tabletta:

ELŐLAP: HATLAP:

MINDEN MÁSKÉPPEN KINÉZŐ TABLETTA NEM ASPIRIN

Igy néz ki az aspirin-csomagolás:

A "Bayer"-kereszt a lényeges!

Hogyan lett a „doorni favágó” a kolozsvári egyetem díszdoktora 1910-ben

Szeged, február hó.

A szegedi Ferenc József Tudományegyetem régi évkönyveinek sárguló lapjai nagyon érdekes emlékeket őriznek. Ezek között a régi emlékek között talán a legérdekesebb II. Vilmos német császár díszdoktorságának története.

Nagyon kevesen tudják, hogy a doorni kastély jelenlegi ura, aki most ünnepelte meg nyolcvanadik születésnapját, de azért legkedveltebb szórakozása még ma is a favágás, uralkodói emlékei között őrzi, ha ugyan megőrizte, a Ferenc József Tudományegyetem díszdoktori diplomáját, amely a maga idejében a diplomafírás igazi remekműve volt.

A volt császárt az egyetem természettudományi és matematikai fakultása iktatta díszdoktorainak sorába, közel harminc esztendővel ezelőtt, pontosan 1910. december 23-án.

II. Vilmos német császár kolozsvári díszdoktorsága annakidején nagy politikai szenzáció volt. Az ellenzéki lapok a támadások valóságos pergőtűzét zúdították a kolozsvári egyetemre, amely akkortájt még nagyon ifjú egyetem volt. De az egyetem állta a harcot, ha nem is nagy meggyőződéssel. Mindenki érezte, hogy az egyetemi tanács elhatározása opportunista határozat volt, amely bizony nem igen felelt meg Erdély szellemének, de még annak a szellemnek sem, amely a kolozsvári Alma Mater falai között uralkodott.

Az elhatározáshoz ürügyül az szolgált, hogy a Német Birodalom uralkodója 1910. szeptember havában a berlini egyetem fennállásának századik évfordulója alkalmából tízmillió márkás alapítványt létesített tudományos búvárlatok céljaira. Az alapítási okiratban természetesen volt néhány márvány után kívánczó mondat. Az alapítvány célja volt — az okirat szerint — „oly intézmény létesítése, amely a kiváló tudósoknak a tudomány művelését és előbbrevitelét lehetővé teszi anélkül, hogy kenyérkereset céljából tanítaniuk kellene”.

Ez a vitathatatlanul szépcélú alapítvány indította a kolozsvári egyetem matematikai és természettudományi karát arra, hogy Hohenzollern Vilmosi a matematikai és természettudományi tudományok tiszteletbeli doktorává jelölje 1910. október 17-én tartott kari ülésen.

A jelölés kissé elstíve történt és ezt az egyetem tanácsa úgy kívánta korrigálni, hogy a jelölés megőrténte után, de a választás megéjtése előtt „illetékes” helyen tapogatózzott, vajjon számíthat-e a hozandó határozat legfelsőbb megerősítésére és számíthat-e arra, hogy II. Vilmos szívesen fogadja-e a fölkinálandó díszdoktori diplomát.

A magyar kultuszminiszteri tárcának abban az időben gróf Zichy János volt a viselője, aki dr. Szádeczky Lajos rektor bizalmas felkérésére közbejárt ebben az ügyben és már október 27-én értesítette a rektort: „annak semmi akadálya sincs, hogy a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem díszdoktorai sorába Vilmos német császár öfelségét is felavassa.” De ez még csak azt jelentette, hogy az egyetem számítható a hozandó határozat legfelsőbb jóváhagyására. A kultuszminiszter az egyetem szándékát a monarchia berlini nagykövete útján bizalmasan tudatta a német császárral. Aztán megkezdődött az izgalmas várakozás, de a német császári udvar válasza egyre késelt, ami nagy nyugtalanságot keltett már nemcsak Kolozsváron, hanem Budapesten és Bécsben is, mert az ügy — akarva, akaratlanul — politikai színezetet kapott. Az egyetemet nagyon lehangozta az időközben megérkezett híradás, hogy Prága megelőzte Kolozsvárt, mert a prágai német egyetem orvostudományi kara 1910. novemberében díszdok-

torává avatta a német császárt, aki a prágai diplomát el is fogadta.

Végre december első napjaiban megérkezett Berlinből a bizalmas értesítés, hogy a császár szívesen fogadja a kolozsvári egyetemi díszdoktorságát is. Erre gyorsan összeült az egyetemi tanács és december 7-én annak rendje és módja szerint meghozta a német császár díszdoktorságára vonatkozó határozatát. Ezt aztán azonnal fölterjesztették a kultuszminiszterhez, aki az egyetem tanácsának határozatát külön futár küldte Bécsbe a legfelsőbb jóváhagyásért. I. Ferenc József december 22-én írta alá a jóváhagyó záradékot és a kultuszminiszter táviratilag értesítette az egyetem rektorát, hogy a határozat kihirdethető. A rektor december 23-án már ünnepélyesen ki is hirdette a határozatot és ezt a tényét táviratilag közölte a berlini nagykövettel.

Közben persze kipattant a dolog és a budapesti lapok szélében-hosszában foglalkoztak a kolozsvári egyetemi szándékával. Az ellenzéki sajtó élesen támadta az egyetemet, a kultuszminisztert és az egész kormányt és nem látott mást Vilmos császár kolozsvári díszpolgárságában, mint politikai hajbókolást. Szádeczky rektor, amint érvégyi jelentésében hangoztatja, azért sietett annyira a határozat kihirdetésével, mert csak így tájékoztathatta a félrevezetett közvéleményt az egyetem intencióiról. Ezek között az intenciók között első helyen természetesen a tízmillió márkás tudományos alapítvány ténye szerepelt, de volt azért politikai magyarázata is az elhatározásnak. „Hitünk és meggyőződésünk — mondotta a rektor, — hogy nemcsak politikai okok, hanem az általános emberszeretet és humanizmus sugallata vezérelte őt (II. Vilmost) akkor is, amikor két évvel ezelőtt egy véres háború borzalmaival segített elhárítani határaink körül. Az is köztudomású tény, hogy II. Vilmos császár Magyarországnak és nemzetünknek jóakarója, sőt jólesik hinnünk, hogy lelkes barátja. Ékesen szóló nyilatkozatát adta ennek akkor midőn a Millennium alkalmával Budavárában felséges királyunknak vendége lévén, pohárköszöntőjében lelkesen magasztalta a magyar nemzet dicső múltját és történeti hivatását... Végül a régi Erdély fővárosában virágzó egyetem lehet legilletékesebb arra, hogy felújítsa emlékét annak a történelmi összeköttetésnek, melyben 300 évvel ezelőtt a Hohenzollern-ház az erdélyi fejedelemmel állott, midőn az erdélyi egyetem alapítását törvénybe iktató Bethlen Gábor fejedelem felesége Brandenburgi Katalin volt.”

Nagy gondot fordított az egyetem a diploma kiállítására. Az albumszerű okmány bőrkötésű tábláját a budapesti iparművészeti iskola készítette el a Corvin-kötés mintájára, öt zo-

* Az agy és a gerincvelő megbetegedéseinek kezelésénél a régóta bevált, tisztán természetes „Ferenc József” keserűviz — korán reggel egy pohárral bevéve — a tápcsatornát alaposan kitisztítja, a tovább belműködését elősegíti, a gyomor-emésztést megjavítja és fokozott anyagcserét eredményez. Kérdezze meg orvosát.

máncozott címerrel ékesítve. A négy pergamenlap kereteit régi magyar minták alapján, Förstner Tivadár ipariskolai tanár rajzolta meg dús aranyozással és színes virágdíszítéssel. Külön iparművészeti remek volt a diploma ékköves, bogláros tokja is, a leghíresebb kolozsvári ötvös, Dietrich Gyula munkája. A műremek elkészítése hónapokig tartott, de ezzel már nem kellett annyira sietni, hiszen Prága úgy is elorozta az elsősegély Kolozsvár elől. Csak a következő esztendő júniusában utazott föl az egyetem küldöttsége Budapestre és adta át a diplomát a kultuszminiszternek II. Vilmos császárhoz való továbbítás céljából.

Az egyetemnek tulajdonképpen az volt a célja, hogy közvetlenül a német császárnak adja át a díszdoktori diplomát, de a törekvés hiábavalónak bizonyult. Bizalmas érdeklődésre az a válasz érkezett, hogy a német császárnak nincs ideje a kolozsvári egyetem küldöttségének fogadására, mert nagyon elfoglalják az utazási tervei és egyéb dolgai, ezért az oklevelet inkább diplomáciai úton kívánja átvenni. Augusztus végén aztán megérkezett a bécsi német nagykövet értesítése, hogy a császár örömmel fogadta a megtiszteltetést és a művészi diplomáért a legszívesebb köszönetét fejezi ki.

Ezzel bé is fejeződött a kolozsvári diploma ügyének hivatalos része, de a fölvert hullámok még elég sokáig nyugtalanították a kolozsvári Alma Mater körül.

Igy lett II. Vilmos császár a Ferenc József Tudományegyetemen a matematikai és természettudományok díszdoktora, egyike azoknak a békebeli keveseknek, akik a díszdoktorok közül ma is élnek.

M. L.

Köszönetnyilvánítás

A Timisoarai Segélyző Egylet Tekintetes Vezetőségének

Nagyvárad

Parcul Stefan Cel Mare No. 3.

Alulírott Koller Vilmos Seleus-i lakos igazolom, hogy az általam temetkezési segélyre 16973/11740 szám alatt beírt tag elhalálása után esedékes segély összeget, különösebb formák és akadályok nélkül, hiánytalanul, egyedül a halotti bizonyítvány felmutatása után, azonnal készpénzben megkaptam.

Amidőn ezt jelen sorokban tanusítom, egyben hálás köszönetemet fejezem ki az Egyesületnek minden bizalmat megérdemlő figyelmes elintézéséért, s igyekezni fogok Egyesületüket magam és barátaim, valamint ismerőseim körében ismertetni és ajánlani.

Oradea, 1938. február 15.

teljes tisztelettel
Koller Vilmos s. r.

Előttünk:

Szirmai Zsigmond s. r.
Dévald László s. s.

Kereskedők és kézművesek figyelmébe!

Lipcsei tavaszi mintavásár

1938 március 6-tól 11-ig.

1938 március 6-tól 14-ig nagy technikai és építkezési kiállítás. Utiköltség gyorsvonalon Nagyváradtól Lipcseig és vissza: II. oszt. 3480 lei, III. oszt. 2450 lei. Ezen alkalommal társasutazás is indul Brassódtól Lipcseig, 5 napi tartózkodással Lipcseben, lakással és ellátással, valamint a kiállítás és a város megtekintésének kalauzolásával 2258 lei.
Kézművesek részére: egész lipcsei tartózkodás idejére költségek (4-szeri éjszakai szállás, 4 reggeli, 4 ebéd, 3 vacsora, poggyászszállítás, körutazás a városban, a népek csatája emlékművének megtekintése, a „Krystall-Palast” varietébe belépőjegy) személyenként RM. 42,80.

Jelentkezések 1938 február 20-ig.

Bármilyen közelebbi felvilágosítást nyújt a Lipcsei Vásár tiszteletbeli képviselője:
SCHUSTER L. ezredes, Nagyvárad, Str. N. Jorga (v. Zöldfa-u.) 1. szám.

HIREK

MAGYAR LAPOK

Keresztény magyar politikai napilap

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.Cíufi szerkesztő: dr. Sulyok István
Cím: Plăta Unirii 13.Kéziratokat nem ösztökölünk meg és nem adunk vissza.
Csakis választelevélre magánlevelekre válaszolunk.Hatalmas érdeklődés
az Eucharisztikus Világ-
kongresszusra induló
társasutazás iránt

Alig számoltunk be lapunk hasábjain arról a nagyarányú társasutazásról, amely az Eucharisztikus Világkongresszusra indul, olvasóközönségünk táborában már is hatalmas érdeklődés mutatkozik a társasutazás iránt. Ez az érdeklődés természetesen minden tekintetben indokolt, mert a rendezőségnek olyan kedvezményeket és olyan előnyöket sikerült biztosítani, amik valóban különleges kivételt képeznek és minden hasonló rendezvény mellett eseményszámba mennek. Csak azt említhetjük meg, hogy egyéni utlevél nem szükséges az utazáshoz s a rendezőség az egyéni utazás csernyai gondjától, költségeitől mentesíti a társasutazás résztvevőit. Számításba kell venni azt is, hogy a világesemény alkalmából hatalmas tömegek önzönöklenségre számíthatnak s éppen ezért az utazás, elhelyezkedés és részvétel gondjai és költségei jelentéktelenek meg sokszorozódnak, nem is beszélve arról, hogy a társasutazás rendezője minden tekintetben gondoskodni kíván utasainak kényelméről s a részvétel különféle előnyeiről. Ezen a hatalmas vallásos manifesztáción, hol a világ népei adnak egymásnak találkozót, szinte minden résztvevő számára nélkülözhetetlen az az eligazító gondoskodás és tájékoztató irányítás, amit a társasutazás rendezője teljes mértékben magára vállal.

Minden tekintetben érthető tehát az a nagyfokú érdeklődés, amely az Eucharisztikus Világkongresszusra induló társasutazás iránt már első bejelentésünkre megnyilatkozott.

Időjárás

A bucurești időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Éjszakai fagy, több napos, még hűvös, erős, mérsékelt északi szél.

FORRADALMI HANGULAT ALEXANDRIÁBAN. Londonból jelentik: Az alexandriai zöldséges alakulat naggyűlése súlyos zavargásokat okozott. Mintegy háromszáz főnyi tömeg Nahas pasa volt miniszterelnököt éltette és meglámadta a naggyűlést. A tüntető tömeg kétszáz utcái lámpát összetört. Több villamoskocsit és egy társas gépkocsit szétromboltak és több ház ablakait betörték. 40 ember megsebesült. A rendőrség csak ismételt rohamozással tudta helyreállítani a rendet.

Zürichi zárlat. Párizs 14.14 fél, London 21.59 hétnyelvöld, Newyork 430, Brüsszel 73.12 fél, Milánó 22.59, Amszterdam 240.90, Berlin —, Bécs — schilling — bécsi kifizetés 81.50, Prága 15.14 fél, Varsó 81.70, Belgrád 10, București 325.

ELJEGYZÉS. György Elek nyug. jegyző leányát, Olgát, Tusnádton eljegyezte Szabó Gyula kereskedő. Kézdivásárhely.

Falkérem mindazokat az osztálytársainkat, akik a székelyudvarhelyi római katolikus gimnáziumban az 1927—28 iskolai évben végeztek, hogy postafordultával a tízéves találkozó érdekében pontos lakhelyüket és címüket megírni sziveskedjenek. Jodál Lajos, Odorheiu Könyvnyomda R.-T.

BÉCSI VÁSÁR

1938 március 13-tól 19-ig.

Jelentékeny utazási kedvezmények:

a romániai, jugoszláviai, cseh, magyar és osztrák vasutakon, a Dunán, a Fekete-tengeren, valamint a légitforgalomban. Vizummentesség. Vásárigazolvánnyal és érvényes utlevéllel szabad határátlépés Ausztriába, Cseh átutazóvizum szükségtelen. A magyar vizumot a vásárigazolvány felmutatása mellett a határon adják. Felvilágosításokat bármilyen tekintetben és vásárigazolványt (ára 150 lei) kaphat a

WIENER MESSE A. G.-nál Wien, VII

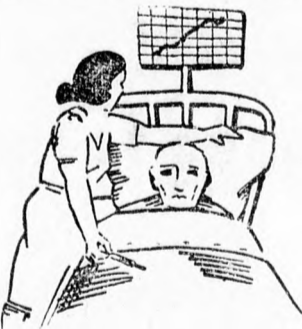
és annak tiszteletbeli megbízottainál, így

Nagyváradon az „EUROPA” Organizatia Naționala Română de Voiaj și Turism, Banca Daclia cégénél, Boulevardul Regele Ferdinand 9., továbbá a Wagons-Lits // Cook S. A. utazási irodánál, Boulevardul Regele Ferdinand 2.

Filipescu Richard dr. törvényszéki tanácselnök Kolozsvár új polgármestere. Kolozsvár. Saját tud. A legutóbbi kormányválság után városunk élére is új polgármester került dr. Filipescu Richard törvényszéki tanácselnök személyében. Az új polgármester tegnap délelőtt tíz órakor megjelent a városházán, hogy átvegye hivatalát. A városi tisztviselői kar nevében dr. Pop Victor üdvözölte a delegált polgármestert és biztosította a tisztviselői kar odaadó támogatását. Az ünnepélyes fogadtatás után az új polgármester végiglátogatta a városháza összes irodáit, majd az egyes ügyosztályok vezetőivel megbeszélést tartott.

A „MURMAN” JÉGTÖRŐ ELÉRTE A PAPANIN TÁBORT KÖRÜLVEVŐ JÉGMEZŐKET. Moszkvából jelentik: A „Murman” jégtörő parancsnoka jelenti, hogy a hajó északnyugatra halad és pénteken délután elérte a Papanin táborát körülvéző jégmezőket. A tábor igen jól látható. Este háromnegyed 7 órakor az expedíció négy tagja rádió értesítésbe lépett a Murmannel és a következőket közölte: „Jól látunk titeket. Fogadjátok üdvözléseinket. Egész lelkünkkel sikert kívánunk nektek.”

Nagyszabású közigazgatási értekezlet Szatmáron. Saját tud. Coman Simion, Szatmár vármegye prefektusa pénteken a megyei gyorsvonattal București-be utazott, hogy a megyei ügyminisztertől a megyét érintő kérdésekben utasításokat kérjen. A megyefőnök elutazása előtt aláírta azt a rendeletet, amelylyel a községek élére új vezetőket nevezett ki. Kedden délelőtt a megyeháza nagytermében a főszolgabírók és a községi vezetők bevonásával nagyszabású közigazgatási értekezlet lesz, amelyen fontos határozatokat hoznak.

Betegségnél legelőször is
a lázt mérik meg

— Mit csináltál, hogy megszűnt a lázad?
— Bedörzsöltem az egész testemet **CARMOL**-al[®]) és lázam azonnal leszállt.

*) Carmol a legjobb szer hűlés, gripa rheumatikus betegségek és láz ellen.

CARMOL a legjobb bedörzsölőszer hűlés, nátha, rheumatikus fájdalmak és láz ellen.
Egy üveg ára 22 lei.

Kapható: gyógyszerárakban és drogeriákban

Kommunistákat tartóztattak le Litvániában és Magyarországon. Rigából jelentik: A litván államrendőrség Widreme vidékén egy hatalmas kommunista szervezkedés fiokközpontját leleplezte le, amelynek főközpontja Rigában van. Számos letartóztatást eszközöltek. A letartóztatások alkalmával házkutatásokat is tartottak és sok izgató rőpcédulát találtak. — Budapesten 9 kommunistát tartóztattak le, akik Prágából érkeztek moszkvai utasításokkal.

50%-OS KEDVEZMÉNNYEL LEHET KOLOSVÁRA UTAZNI. Az Erdélyi Gazdasági Egylet február hó 20—26. napjain Kolozsváron tartandó vetőmag-kiállítására és vásárára alkalmából a C. F. R. vezérigazgatósága 50 százalékos vasuti kedvezményt engedélyezett február hó 18—28-ig terjedő időre. Az utazási kedvezmény akként vehető igénybe, hogy az utas Kolozsvárra utazásakor egész jegyet vált, azt megőrzi és visszautazáskor bélyegezteti le azt a C. F. R. pénztáránál a kiállítás 10 leies belépőjegyével együtt. A két lebélyegzett jeggyel ingyen lehet visszautazni a kiindulási állomásra. A visszautazásra szóló jegyek az érkezés napjától számítva 5 napig érvényesek, vagyis a kedvezmény 20—26-ika között 5 napra vehető igénybe.

Kinevezték Nagybánya város polgármesterét. Szatmár. Saját tud. Coman Simion ezredes, vármegyei prefektus Braicu Teofil kapitányt, Nagybánya város polgármesterévé nevezte ki. A felsőbányai ügyek vitelével Bálint Simion főjegyzőt bízták meg.

VESZETT MACSKA MEGHARAPTA AZ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET ELNÖKÉT. Szatmár. Saját tud. Bozau Vasile nagyszomkúti telekkönyvi igazgató, az ottani állatvédő egyesület elnöke a környéken arról híres, hogy rajongásig szereti az állatokat. Ezért az a megtiszteltetés érte, hogy az állatvédő egyesület elnökévé választották. A nyugalmazott főtisztviselő néhány nappal ezelőtt az utcán egy nyávogó macskát látott. Az állatot az ölébe vette és hazavitte a lakására, ahol etetni kezdte. A macska azonban nem vette magához a táplálékot mire Bozau szétfeszítette az állat száját és a tejet beleöntötte. Közben a macska éles foga felsértette az ujját, aminek csak akkor tulajdonított nagyobb fontosságot, amikor az állat másnap kimúlt. Az orvosok véleménye szerint a macska volt Bozau kezelt végezt a kolozsvári Pasteur-intézetbe szállították.

CFR autóbusszok járnak Brassó—Kézdivásárhely között. Saját tud. Brassó—Kézdivásárhely, illetve Sepsiszentgyörgy—Kézdivásárhely közötti eddig egy magánvállalat bonyolította le az autóbusszforgalmat, amelyet február 15-én a CFR vette át. A CFR autói sokkal kényelmesebbek, de általában, hogy Sepsiszentgyörgyön nem haladnak át, negyede forralmat se érik el, mint a magánvállalati kocsik.

Nagyváradról elszármazott fiatal orvos sikere
Szép kitüntetés érte a Nagyváradról elszármazott fiatal és tehetséges dr. Pribék Imre orvosgyakornokot, aki a szegedi magyar királyi Ferenc József tudománygyógyintézet orvostudományi karán, a Horthy Miklós ösztöndíjban részesült.

* **Amlóta a Togal-tablettát ismerem, nem felek** semmiféle meghűléstől (gripától.) Főfájásnál, torokfájásnál, rosszindulatú idegzásánál csakis a Togal segít rajtam. Előírás szerint beveve, azonnal elmúlnak a fájdalmak. Togal-bevétele után nagyszerűen alszom.

Jubiláns dalos est. A Református Kőr Dalkara folyó hó 26-án este 9 órai kezdettel a Református Otthon dísztermében (Nagyvárad, Strada Alexandri-volt Teleky-utca No. 31.) táncokkal egybekötött dalos-estélyt rendez, amelyen a dalkar régi tagjainak az Országos Dalosszövetség főtitkára Tárca Bertalan kitüntetésüket fog át nyújtani. Az estélyen szerepelni fog a Kálvin Kórus Vitályas Ilona zenetanárnő vezetésével, továbbá a Sztáray Enekkar is. A Református Kőr Dalkara több számmal fog szerepelni. Ezenkívül szóló énekszámokat adnak elő Pázmány Ferenc, a kitűnő baritonista és id. Kovács Béla, a dalkar kiváló tenoristája. A dalkart vezényli a szólisták zongorán kíséri Bancsik János karnagy. E kitűnőnek ígérkező estélyre már most felhívjuk a közönség figyelmét. Belépti-díj 30 lei.

Három nap alatt négy betörést követett el Temesváron egy craiovai asszony. Temesvár. Saját tud. A napokban sorozatos betörések történtek Temesváron. A tettes, aki álkulccsal „operált” alig három nap alatt Schwartz Maria, Carabás Miklósné, Benes Ferenc és Fasel Eugenia jászérvárosi lakosoknál járt s minden feltalálható ékszert és készpénzt magáéval vitt. A rendőrség — miután megállapította, hogy a betöréseket egyazon tettes követte el, a büncselekmények elkövetőjét csakhamar el is fogta Radu Eugenia craiovai asszony személyében. Kihallgatása során a rendőrközre került betörőné beismerte, hogy már két éve űzi ezt a mesterséget. Beismerő vallomása után Radu Eugeniát átkísérték az ügyészre.

Székrekedés



nemcsak az emésztést zavarja, hanem a vért is ártalmas anyagokkal szennyezi be. Következésképp: émelygés, idegesség, fej- és derékfájás, tisztátalan arc bőr, ilyenkor szükséges a kitűnő hashajtó: **DARMOI**

Darmol kapható patikában és drogeriában. 4.- és 35.- L.

Magyarország döntetlenül végzett Kanadával. Prágából jelentik: A jégkorongúto világbajnokság középdöntői befejeződtek. Eredmények: Magyarország—Anglia 1:1 (0:0, 1:1, 0:0) Nagy meglepetés a magyarok nagyszerű szereplése. Most már igazán a németek ellen igazságtalan góllal elvesztett mérkőzésért. Anglia—Lengyelország 7:1 (3:1, 4:0, 0:0). Csehszlovákia—Svájc 3:2 (0:1, 1:0, 0:0, 2:1) A rendes játékidőt meg kellett hosszabbítani. Az eredmény váratlan. A döntőben tehát a három csoportgyőztes: Kanada, Anglia és Csehszlovákia került. A döntő negyedik résztvevője még nem ismeretes. Ugyanis a legjobb második kerül be, de Németország Svédország és Svájc egyformán 2—2 ponttal áll 3.3-as gólaránnyal. Előbb tehát el kell dönteni a holtversenyt.

Temetés. Serban Jean nyugalmazott tüzőt 39 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése február 19-én délután 2 órakor volt a Ruffi Kovszky temetőben. (Caritas)

A spanyol-francia partvidéken belelőttek egy francia uszályhajóba

Egymással harcoló spanyol hadihajók egyikéről jött a lövés

Gibraltárból jelentik: A Creul-fok magaságában a spanyol-francia partvidék közelében egy ismeretlen hadihajó rátűzött az *Elmansour* francia uszályhajóra. A lövedékek közül egy felrobbant a hajó fedélzetén. Ennek ellenére a hajónak sikerült elmenekülnie.

Marseilleből jelentik: Az *Elmansour*t egy spanyol hadihajó támadta meg Barcelona és Mallorca között. A gőzös segélykérő jeleket

Nincs visszataszítóbb, mint a száj kellemetlen szaga

Autóbuszon, villamson, színházban, moziban vagy táncteremben a lehető legvicszartaszítóbb benyomást teszi szomszédunk vagy szomszédnőnk rossz lehelete. Igaz, hogy ennek a szag-rak valamilyen oka van, de az ok nem menti az okozatot, hanem még súlyosítja a bűnt! Mert bűn az, ha egy civilizált ember elhanyagolja egészségét annyira, hogy kibírhatatlaná válik a társasága azoknak akikkel beszélget, vagy akár csak a közelében is áll.

A száj kellemetlen szaga főleg a gyomrunk rossz működésétől függ. A hiányos emésztés a gyomorban, a rendetlen evés, erjedési, romlási folyamatot, a savak mennyiségének csökkentését, illetőleg fokozását idézi elő és ennek következtében beállott zavarok gyomorgörcsöket, sőt súlyos gyomorbajokat és bélbetegségeket okoznak. Ezen betegségek gyógyítására a már világhírűvé vált

GASTRO D.

gyógyszerrel rendelkezünk, amit orvosok is ajánlanak.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszeráránál, București, Calea Victoriei 124.

Nemzetközi gépkocsikiállítás Berlinben

A német gépkocsigyártás fejlődése öt év alatt. Minden 24-ik német állampolgárnak van gépkocsija

Berlinből jelentik: Pénteken nyílt meg a német birodalom fővárosában a nemzetközi gépkocsikiállítás. A megnyitón Hitler birodalmi vezér és kancellár is jelen volt.

A megnyitó beszédet a birodalmi gépkocsiszövetség elnöke mondotta, majd *Göbbels* propagandaminiszter beszélt a német gépkocsipar fejlődését vázolta. Elmondotta, hogy a német birodalomban 1932-ben 1 millió 600 ezer, 1937-ben 2 millió 800 ezer gépkocsi volt használatban. A német autópár 1932-ben 106 ezer, 1937-ben 527 ezer új gépkocsit készített. 1932-ben minden negyvenedik német állampolgárra esett egy gépkocsi, 1937-ben minden huszonegyedikre.

Göbbels beszéde után *Hitler* a kiállítást megnyitottnak jelentette ki, majd többek között a következőket mondotta:

— Munkanéküliség Németországban már egyáltalában nincs, ehelyett azonban hiány mutatkozik tanult munkaerőkben. A nemzeti jólételem öt év alatt 50 százalékkal emelkedett.

A továbbiakban bejelentette a kancellár, hogy az olcsó gépkocsik az úgynevezett „népautók” gyártását rövid időn belül megkezdik, majd közölte, hogy a kiváló gépkocsiversenyzők jutalmazására külön jelvényt alapít.

A birodalmi vezér és kancellár nagy tiszszéssel nézte végig a német gépkocsiversenyzők eredményeiről készült táblázatot és sorban kezelt fogott a német versenyzőkkel.

Jelen volt a megnyitáson *Seuss-Inquart*, osztrák belügyminiszter is.

* A mai izgalmas élet küzdelmeiben kifáradt emberek, akik csaknem kivétel nélkül már idültté vált székrekedésben és ennek következtében mindenféle emésztési nehézségben szenvednek, igyanak reggelenként éhgyomorral egy-egy kis pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet, mert ez az ideális hashajtó összes jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kérje meg orvosát.

Nagyvárad új polgármestere átvette hivatalát

Egyelőre nincs szó tisztviselői elbocsátásokról

Nagyvárad. Saját tud. Constantin Constantinescu, Nagyvárad új polgármestere szombaton délelőtt átvette hivatalát és fogadta az ügyosztályvezetőket. Megkérdeztük a polgármestert, hogy milyen irányban kezdi meg tevékenységét. Const. Constantinescu a következőket mondotta:

— Csak ma délelőtt vettem át a városi ügyek vezetését és így még programot sem adhatok. A jövő héten végiglátogatom az összes üzemeket és a városhoz tartozó hivatalokat, mindent személyesen vizsgálok felül. Miután megismerkedtem a városi ügyek hatalmas anyagával, többet is mondhatok.

Megemlégettük a polgármesternek, hogy a városban a hír terjedt el, hogy a városházáról 42 napdíjjal elbocsátottak.

— Kérem Önöket, hogy a meghatározottabban cáfolják meg ezeket a minden alapot nélkülöző híreszteléseket. Egyetlen elbocsátás sem történt, a városi tisztviselők a mai napon felvették fizetésüket.

Arra a kérdésre, hogy a jövőben sem lesznek elbocsátások, a polgármester kijelentette, hogy minden a költségvetési előirányzattól függ.

A magyarság vezetői Bihar-megye prefektusánál

Nagyvárad. Saját tud. Pénteken délután 5 órakor a biharmegyei és nagyváradi Magyar Párt két vezető férfija: dr. *Markovits* Manó és dr. *Soós* István megjelent a vármegye prefektusánál, *Florescu* Vasile ezredesnél és tájékoztatta őt a megye, valamint a város magyar lakosságának óhajairól. *Florescu* prefektus a legnagyobb szívélyességgel fogadta a magyarság képviselőit, akik közül dr. *Markovits* Manó francia nyelven üdvözölte az ezredes-prefektust, majd *Soós* István dr. román nyelven ismertette a magyarság helyzetét és kívánságait. *Florescu* prefektus román nyelven intézett beszédet a küldöttséghez és abban biztosította a megye magyar lakosságát arról, hogy megbízatását mindenkor pártatlanul és elfogulatlanul fogja betölteni. Együttal a magyarság közismert lovagiaságára hivatkozva, kérte, hogy a magyar lakosság legyen segítségére a kormányának az ország rendje fentartásában.

— Számomra minden román állampolgár egyforma joggal bír. — mondta a prefektus — és én mindenkinél szemben igyeksem az egyenlő elbánás elvét alkalmazni. Ez a katonaruha, amit viselek, a legerősebb biztosíték arra, hogy minden melléktekintetttől függetlenül csak a felelősségeimről kapott parancsot fogom teljesíteni.

Ezután dr. *Markovits* Manó azt kérte a prefektustól, hogy engedje meg a magyarság kulturális és gazdasági működését. A prefektus kijelentette, hogy a törvény keretein belül minden kulturális és gazdasági működést engedélyez. Dr. *Soós* István még konkrét panaszokat tárt a prefektus elé, aki a panaszok elintézését dr. *Chirila* Augustin alispán hatáskörébe utalta.

Mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk

Üzv. PATZKÓ ALADÁRNÉ

elhunyta alkalmából, részvétük nyilvánításával gyászunkat enyhíteni igyekezték, ezután mondunk hálás köszönetet.

Dr. PATZKÓ ELEMÉR
és a gyógyszer rokonság.

IDŐK SODRÁBAN

Az új Albánia

írta: Rády Elemér

Néhány nap óta a magyarság figyelmét különös érdeklődéssel fordul Albánia felé. A magyar lapokban hosszú cikkek látnak most napvilágot a kis balkáni államról, hasábokon méltatják Achmed Zogu király országépítő munkáját s legújabbban már a nagy világlapok is exotikus szenzációt váró közönségüknek albániai riportokkal kedveskednek. A gyönyörű fekvésű kis ország mindig kedvelt témája volt az exotikus utirajzok íróinak, hiszen a vérbosszu klasszikus hazája volt még nem is olyan régen s ma is — a szigorú törvények ellenére — itt találkozunk a mohamedánizmus primitív szokásainak utolsó európai csökevényeivel. Ez a legújabb érdeklődés azonban nemcsak az exotikumoknak szól, hanem Albánia ifjú királyának is, aki a napokban tartotta meg eljegyzését egy magyar arisztokrata leánnyal, Apponyi Geraldine grófnővel. Albánia királynéja tehát néhány hónap múlva egy magyar lány lesz, az albán és magyar nép évszázados rokonszenvét most már az uralkodó hitvesének személye is megerősíti, érdemes tehát ebből az alkalomból az új Albánia helyzetével és jelentőségével is foglalkoznunk.

Albánia látszólag jelentéktelen ország. Az a háromszáznegyven kilométer hosszú sáv, amelyet Albánia alkot, beékelve Jugoszlávia, Görögország és az Adriai tenger közé, mocsaras partvidékeivel, ahol még ma is pusztít a malária, s azokkal a költőien szép sziklafokokkal, amelyek a partvidéki mocsarakat megmetszik, nem látszik első pillanatra jelentős politikai bázisnak. Gazdaságilag sem jelent sokat a kis ország, hiszen ipara néhány dohánygyáron és tejfeldolgozó üzemeken kívül nincsen, nyersanyagban sem gazdag, hiszen csekély mennyiségű lignitet és rezet bányásznak csak. Az egyetlen ásványi kincse az a szfált, ebből termel annyi, hogy exportálhat is. Többi kiviteli cikke csak a sajt, olaj, nyersbőr, élőállat, tojás, gyapjú és a faszén. De ezek az exportcikkek sem teremnek olyan mennyiségben, hogy komoly bevételi forrást jelentsenek az államnak s az albán behozatal ma átlag négy-ötöszöröse a kivitelnek. Az ország maga kicsi, területe mindössze huszonhét és félszer négyzetkilométer, lakossága aránylag gyér, mert az egymillió lélekszámból egy-egy négyzetkilométerre mindössze harminchét jut.

Kis, jelentéktelen országnak gondolná az ember ezek után Albániát. És mégsem így van: az utolsó három évtized történetében ez a kis primitív ország sokkal nagyobb szerepet játszott, mint akármelyik északkelet-európai nagy állam. Albániának geopolitikai helyzete jelentőséget és súlyt ad, mert ez az ország ott fekszik az Adriai kapujában s uralkodik az Otrantói szoroson. Az újkori nagyhatalmi politika ezt a geopolitikai jelentőséget épp úgy felismerte és méltányolta, mint kétezre esztendővel ezelőtt a római légiók is, amelyek már akkor a Balkán kapujának tekintették Dyrrachiumot, a mai Duraztot. Ezzel a geopolitikai adottsággal vonult be Albánia az újkori hatalmi politikába, ennek a révén lett egyik jelentős tényezője az európai egyensúlynak és ennek köszönheti, hogy néhány év óta egyes nagyhatalmak lehetőséget nyújtanak arra, hogy a primitív, elmaradt országból kialakuljon egy új, modern Albánia.

Albánia történelmét is geopolitikai jelentősége határozta meg. Óslakói, az árja eredetű illirek, hős, elszánt, bátor, harcos nép voltak, akiket a római légiók csak hosszú küzdelmek után tudtak leigázni. Az Imperium Romanumnak azonban szüksége volt az Adria kapujára, s ezért szakadatlanul folytatta a küzdelmet Albánia birtokáért. A győzelmet azonban csak Augustus császár vívta ki a mai Albánia fölött. Macedonia és Trácia akkor már az impérium bekebelezett, szervez része volt.

Amikor megindult a népek áradása nyugat felé, a népvándorlás vihara Albánián is végigszántott és a kis ország hosszú ideig a keleti gótok országutja volt. A következő évszázadok

ban szláv törzsek törtek be ide, majd az új dél-szláv birodalmak kebeleztek be. Később a bolgár és a bizánci birodalom vívtak sorozatos csatákat Albánia területéért, változó szerencsével. A Balkán államok sorsát hosszú időre megpecsételte a rigómezei ütközet, mert ekkor a délszláv államok egymás után kerültek a török féhold uralma alá. Albánia sem kerülhette el sorást. 1415-ben szintén török uralom alá került. Meg egy utolsó ellenállás történt ugyan, 1443-ban a híres Skander bég megkísérelte az albánok felszabadítását, de a hősiesség küzdelme vereséggel végződött s Albánia 1913-ig a török birodalom tartomány lett. Skander bég emléke azonban tovább is élt a primitív albánok lelkében, szájról-szájra szállt hősi küzdelmének mondanja s amikor a XIX. században egymás után törtek ki az albán szabadságharcok, Skander bég szelleme serkentette a hős albánokat az ellenállásra.

Ezek a szabadságharcok azonban nem hozták meg a felszabadulást. Albánia végzeté úgy látszik, hogy szabadságát és fellendülését mindig a nagyhatalmak világpolitikai aspirációinak köszönhette. 1913-ban, amikor Albánia a balkánháborúk után ismét önálló fejedelemség lett, az osztrák-magyar monarchia balkáni politikájának köszönhette, hogy évszázadok után ismét szabad lett. De ez a függetlenség nem tartott sokáig, a világháború zivatara elsöpörte s csak 1920-ban a rapellói szerződéssel kapta ismét vissza szabadságát. Az új Albánia függetlenségét Olaszország biztosította, hogy megszerezze a maga számára az otrantói szorosot és az olasz barátság és az olasz hatalom politikai érdekszférájába való tartozás azóta is döntő szerepet játszik az újjászületett országban.

Albánia 1928 szeptembere óta királyság, uralkodója Achmed Zogu. Akik ismerik a fiatal királyt, azt mondják, rendkívüli ember, nagyszerű katona, aki a világháborúban is kitűnt hősiességével, ugyanakkor azonban elsőrangú politikus és diplomata is. Különösen aktivitását és minden ízében gyakorlatias gondolkodását emelik ki a róla szóló tanulmányok.

Zogu király azzal az eltökélt szándékkal foglalta el Albánia trónját, hogy hazáját kiemelje a minden fejlődést megálló primitív viszonyok közül, modernizálja az országot, külső és belső berendezésében. Elsősorban harcot kellett indítania a primitív, nomád népszokások ellen. Az első, amit kiirtott, a vérbosszu volt, azután megkezdte a közigazgatás kiépítését. Mintacsendőrséget szervezett, amely elsőnek vitte be a hegyek közé a fegyelmet és a civilizációt. Velük mentek az adószedők is, akiket nem egyszer puskatűz fogadott a falvak határaitban. De az ellenállás mégis megtört. Később jöttek az iskolák s bár a lakosság nagy része még most is elmaradt, de az iskolákból már egy új, műveltebb ifjú albán nemzedék indul az életnek. Albániában ma egy hatalmas újjáalakulás korszakának vagyunk a tanúi. A félvad törzsekből most alakul ki a társadalom s a felelőtlen és szervezetlen közösségből most formálódik ki az állam.

Ez a belső országépítés Achmed Zogu érdeme. Kemény küzdelmet kellett vívnia, amíg sikerült a megjegesedett primitív életformákat megtörnie, de a harc sikerrel járt, a lakosság



Egyszer egy hónapban...

minden fájdalmat aryhit a NEURALGINE JURIST

Testvér!

Résztveszel-e az Eucharisztikus Világkongresszuson?

Indulás május 24-én.
Visszaérkezés május 29-én.

Különvonatok, utlevél nincs.

Részvételi díj:

Brassóból	1756 lei
Márosvásárhelyről	1547 "
Kolozsvárról	1402 "
Temesvárról	1293 "
Szatmárról	1322 "
Nagyváradról	1228 "
Aradról	1228 "

Jelentkezés és bővebb felvilágosítás minden plébánián.

maga jött rá, hogy az új életformák új életet biztosítanak számára s a kezdeti ellenállások hamar megtörttek. Egyesek ugyan szeretnek ma is felkelésekről és lázadásokról beszélni, de ezek a hírek összefüggnek azzal a szoros kapcsolattal, amely Albániát Olaszországhoz fűzi. Az olaszellenes politika az ország határain kívül nem egyszer megkísérelte Albánia belső békéjének a felborítását. Ilyen volt a legutóbbi dél-albániai felkelésféle mozgalom is. A népszerű király ezt csirájában fojtotta el s ekkor kiderült, hogy a mozgalom mögött azok állottak, akik Itália balkáni bázisát akarták megbolygatni. A mozgalom szálai egész Moszkváig vezettek. A vörös propaganda nem tudott eredményt elérni Albániában, tehát így kísérte meg a bomlasztást. Mindez akkor került napvilágra, amikor most a közelmúltban egy vörös ügynököt, aki a spanyol vörös hadseregnek toborzott önkénteseket, elfogtak s megtalálták nála a titkos feljegyzéseket és a propagandára szánt hatalmas összeget, mintegy tízmillió dinárt.

A belső országrendezés mellett Zogu király az ország külső képét is igyekezett megváltoztatni. Olasz segítséggel nagyszerű autótutakat építtetett, amelyeken autóbuszok bonyolítják le a forgalmat. Vasutja mindössze negyven kilométeren van az országnak. A legnagyobb változáson az ország fővárosa, Tirana ment keresztül tíz év alatt. Ezen a városkán, amelynek alig valamivel van több lakosa a 30.000-nél, még ma is meglátszik, hogy egykor a török féholdas lobogót lengette itt a szél. Tarka-barka bazárok, színes sikátorok, mozlim zarándokok sirjai, mesetek váltakoznak új, modern házakkal és kisebb palotákkal. És azután egész új városrészek tűnnek fel, az új diplomatanegyed pedig már egészen nagyvárosi jellegű. Ezt a különös várost újonnan vágott új hatalmas boulevard szeli keresztül: mind Zogu király és olasz mérnökök alkotása.

A fejlődés üteme egyre gyorsabb. Az ország ugyan ma még messze van attól az ideáltól, amelyet Zogu maga elé tűzött, még legalább két-három évtizedre van szükség, amíg a parlagon heverő sokszáz hold földet megmunkálják, valami kis ipar kifejlődik s a király ösztönzésére és az olasz segítség egy új modern államot varázsol a mocsarak, sziklaszirtek és hatalmas parlagok helyére, de az új Albánia népe már maga is fokozza az országépítés ütemét.

Ennek az újjászülető országnak a trónjára, egy fiatal, népszerű, tehetséges uralkodó mellé kerül most egy fiatal, művelt, magyar leány: az első magyar udvarnagy unokája: Apponyi Geraldine grófnő, illetve néhány nap óta már hercegnő, aki az új Albánia és a magyar nép kapcsolatát bizonyára még szorosabbra fűzi s amikor az egész világon színes riportok számolnak be a népszerű király és a fiatal magyar arisztokrata lány közeledő esküvőjéről — minden magyar ember örömmel üdvözli a királyi nász híret, amely talán meghozza az egyéni boldogságot is annak a kiváló hazafinak, aki életét eddig népe boldogságának munkálására áldozta.

* Székrekedés nemcsak az emésztést zavarja, hanem a vért is beszennyezi ártalmas anyagokkal. Következései: gyomorreményés, idegesség, fej- és derékfájás, tisztátalan arcbőr, stb. Ilyenkor szükséges a kítűnő Darmol hashajtó.

EURÓPAI ARCÉLEK

Seyss-Inquart, az új osztrák belügyminiszter

Írta: Csiszár Béla

A negyedik Schuschnigg-kormány páratlanul izgalmas napok után alakult meg, amelyeket lélekzetvisszafojtva élt át Európa. Az új osztrák kormány hivatalbalépésével Ausztria és vele együtt Közép-Európa életében is új lap kezdődött, az osztrák-német viszony új fejezete, amelynek fejleményeit ma még korai volna előre jóslgatni. Annyi azonban tény, hogy kétségkívül fejlődést jelent Ausztria és a nagy németbirodalom viszonyában és termékeny közeledést is. Eltemetését mindkét oldalon az áldatlan pártharcoknak és közvetett beavatkozási műveleteknek, amely utóbbiakkal főleg és szinte kizárólag Németország élt.

A világsajtó napokon keresztül találgatta, mi lesz a berchtesgadeni találkozó legközvetlenebb eredménye és ki lesz az, akire Schuschnigg kancellár a közeledés és a megbékítés nehéz szerepét kiosztja a kormányhű arcvonal és az osztrák nemzetiszocialisták között. Ki az, aki egyformán bírja e tekintetben Hitler és Schuschnigg bizalmát, s akit ilyenformán mindkét oldalról bizalommal és megelégedéssel látnának a belügyminiszteri székben? A dolog egy pillanatig sem lehetett kétséges az előtt, aki figyelemmel kísérte az utóbbi idők osztrák eseményeit s azt a megbékítési akciót, amelyre az osztrák kormány az 1936 július 11-i egyezmény értelmében tavaly nyáron elszánta magát.

A megbékítési akció élére Schuschnigg kancellár egy odáig a politikában alig ismert, keveset szerepelt fiatal bécsi ügyvédet hívott meg, akit Glaise-Horstenau akkori belügyminiszter ajánlott a kancellár figyelmébe, mint a német érzelműek, az u. n. osztrák nemzetiszocialisták között a legmegbízhatóbb és hangsúlyozottan nemzeti érzelmű, teljes lojalitású férfit.

Ez az ismeretlen bécsi ügyvéd Seyss-Inquart volt. Benne látták osztrák kormánykörök is azt a férfit, aki alkalmas arra, hogy az illegális osztrák köröket és szervezeteket közel hozza, illetve kibékítse a kormányhű szervezetekkel, elsősorban is a Hafafias Fronttal. Működése elé nagy várakozással tekintettek mind egyik oldalon. Az osztrák kormány remélte, hogy ezen a révén sikerül leszerelni a visszahúzó és csupán a föld alatt szervezkedő nemzetiszocialistákat, ezek viszont azt remélték, hogy a júliusi egyezmény értelmében és főleg Seyss-Inquart tevékenysége révén megnyílik az út számukra a politikai érvényesülés és a kormányzatban való részesedés felé...

Seyss-Inquartól eddig sem sokat írtak Ausztriában. Ezért csak abból a pár hézagos adatból lehet megfesteni arcképét és vázolni életpályáját, amelyet barátai és ismerősei előtt eléjtett, s amelyet néhanapján az újságírók előtt elárult. Ebből a kevésből is azonban azt lehet látni, hogy soha sem kereste a közszereplést, szerényen élt és dolgozott, de kivételes képességei révén hamar emelkedett. Nem ő volt az oka, hogy a kibékítési mozgalom néhány héttel ezelőtt Tavs mérnök és társainak államcsíny-összeesküvése miatt félbeszakadt és viszont teljes mértékben az ő érdeme, eddig működésének az eredménye, hogy Hitler és Schuschnigg a berchtesgadeni megbeszélés alkalmával éppen az ő személyében egyezett meg az akció továbbfolytatásában és a nagyfontosságú belügyminiszteri tárca betöltésében. Neve összeforr most a két német állam kibékülésének történelmi jelentőségű akciójával.

Az új osztrák belügyminiszter tipikus osztrák arc, némi szlávossággal. Szőke

hajú, kékszemű ember, magas homlokkal, tárgyilagossággal, kissé hasonlít Schuschnigg-ra, de talán annál még hidegebb és tartózkodóbb magatartással. Olmütz mellett, egy morvaországi városkában, 1892 június 22-én született, tehát most negyvenhat éves. Atyja az olmützi főgimnázium igazgatója volt és egyébként birodalmi német születésű, édesanyja pedig dél-bajor származású. Ő maga a gimnáziumot Olmützben végezte. Majd a bécsi egyetem jogi karán járta a főiskolát, amelyet éppen elvégzett, mikor kitört a háború. Seyss-Inquart Artur dr. a császárvadászkokhoz került, részt vett az orosz, az olasz és az erdélyi harcok harcaiban, több ízben megsebesült és számos kitüntetésben részesült. A frontról hazatérve elvégezte az ügyvédi vizsgához előírt gyakorlati éveket, s egyidejűleg részt vett azokban a mozgalmakban, amelyek Ausztriának Németországhoz való csatlakozását propagálták s amit csak a saintgermaini békeszerződés tiltó akadályainak sikerült meggátolnia.

1921-ben letette ügyvédi vizsgáit és ügyvédi irodát nyitott. Vezető szerepet vitt már ez időszakban a mérsékelt irányú nagynémet mozgalmakban, de csodálatosképpen sohasem igyekezett az élre kerülni, mindig inkább a katoná, mint a tiszt szerepét igényelte magának. Állítólag Schober kancellár bizalmasa volt, de lehet, hogy ezt csak beszélik róla. Több ízben leszögezte magát azonban az osztrák-német vámnúció gondolata mellett, abból a megfontolásból kifolyólag, hogy a kis osztrák államtest önmagában nem állhat meg sokáig és szüksége van a német birodalommal való tevékeny együttműködésre — legalább is gazdasági téren. Ez ugyan a nyílt Anschluss volna, de Seyss-Inquart nem is tagadta, hogy ez nézete szerint a dolgok fejlődési menete. Mikor Hitler odaát uralomra jutott, Seyss-Inquart továbbra is megmaradt elfoglalt álláspontján, de mérsékletet hirdetett. Kezdetből fogva elítélte azt a nyers, vad és otrombán személyeskedő harcot, amelyet Theo Habicht, az osztrák nemzetiszocialisták vezére diktált Dollfuss kancellár ellen s még megvetőbben elítélte azt a véres államcsíny-kísérletet, amelynek eredménye a független Ausztria megerősödése és Dollfuss Engelbert halála volt.

Azt tartotta, hogy Németországgal ápolni kell a szoros barátságot és jóviszonyt, addig is azonban, míg az egyesülésre alkalom és mód nyílik, továbbá kedvezőbb külpolitikai viszonyok, termékeny együttműködésben kell együtt haladniok Ausztria nacionalista, jobboldali pártjainak s evégből közös nevezőre kell hozni a kormányhű és a kormánnyal szemben álló csoportokat. Amikor Schuschnigg hajlékonyabb és ügyesebb, de éppolyan intranzigens és meg nem alkuvó politikája révén sikerült az ellentéteket lecsillapítani s a kancellár kormányából kiűzni a szélsőségeket, akik megreven szembenálltak Németországgal, megindulhatott a két német állam közti meg egyezés munkája, amelyben Seyss-Inquartnak tevékeny része volt. Tavaly nyáron a szövetségi kancellár még egyszer bizonyosságot akarva adni lojalitásáról és türelméről, megnyitotta a Hafafias Front kapuit a vele dolgozni akaró németeknek és felállított egy u. n. nemzetpolitikai hivatalt, amelynek a megbékítés nagy művét kellett elvégeznie. A hivatal élére Seyss-Inquart került a már fentebb ismertetett körülmények és megfontolások alapján. Működése sokat javított a helyzeten, a két szembeálló tábort sikerült közel hoznia egymáshoz. Mindent rombadönteni látszott a leleplezett Tavs-féle kísérlet, amely-

nek első következménye Seyss-Inquart gyors szabadságolása volt. Az állambanácsos, akit a kancellár megbízásával egyidejűleg az állambanács tagjává is kinevezett, azzal távozott, hogy a békülékeny gesztusoknak újból vége s ismét a szenvedélyes pártharcok következnek. Nem úgy történt. Schuschnigg elfogadta Hitler másodszeri meghívását és Berchtesgadenedben gyökeres rendezés történt, egy utolsó békekísérlet az osztrák nép egyesítésére és kibékítésére.

Seyss-Inquart dr. így került vissza arra a helyre, ahová a kancellár bizalma állította, sőt egy fokkal még magasabbra, a belügyminiszteri székbe, ahol elődje, Glaise-Horstenau helyében bizonyára több ügyességgel, hajlékonysággal és eredménnyel hajtja majd végre az ausztriai megbékülés nagy művét.

SZÍNHÁZ

Szerdán este kezdi meg előadásait a Thália színtársulata Nagyváradon

Első bemutató: Bókai János vigjátéka: a „Rossz asszony”

Szerdától kezdve ismét Oradeán játszik a Thália kiváló prózai együttese, amikor is bemutatja Bókai János legújabb óriási sikerű vigjátékát a „Rossz asszony”. Bókai Jánosnak, a Szakits helyett szerzőjének legújabb páratlan sikerű vigjátéka a Rossz asszony, amelyet a Vigszínház előadásával párhuzamosan mutat be színházunk. Minden ízében mai vigjáték, az új Bókai darab, amelynek minden eddigi budapesti és kolozsvári előadásait táblás ház nézett végig. A szerző a kolozsvári előadásokat maga irányította és ő is készítette elő a darabot a premierre, tehát minden garancia meg van arra, hogy a darab, amely eddig legnagyobb sikerrel dicsekedhet, itt is tökéletes előadásban kerüljön színre. A főszerepeket Károlyi Leona, mint vendég, Fényes Alice, Erényi Böske, Harmath Jolán, Mária Éva, Wojticky Elvira, Pál Magda, Nagy István és Mészáros Béla alakítják. A rossz asszony szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton este, vasárnap délután 6 órakor és hétfőn este 9 órakor kerül színre.

— **Délutáni előadások.** Holnap ágyban marad, Békeffy-Stella nagyszerű vigjáték ujdonsága, olcsó helyárakkal csütörtökön, szombaton délután 5 órakor, vasárnap délután 3 órakor van műsoron, teljesen a bemutató előadás szerint.

— **Mindörökké,** O'Neill nagyhatású színműve szintén olcsó helyárakkal, pénteken délután 5 órakor és hétfőn délután 5 órakor van a színház műsorán.

— **Minden előadásra jegyek elővételben vasárnapiól kezdődőleg már válthatók a színház baloldali elővételi pénztáránál naponta délelőtt 11—1-ig és délután 4—6-ig.**

Részletes heti műsor:

Február 23-án, szerdán este 9 órakor premier. **A rossz asszony.** (Bókai János óriási sikerű új vigjátéka. Károlyi Leona vendégfelléptével, a többi főszerepekben: Fényes Alice, Erényi Böske, Harmath Jolán, Pál Magda, Wojticky Elvira, Mária Éva, Nagy István, Mészáros Béla.) Csütörtökön délután 5 órakor: **Holnap ágyban marad.** (Olcsó helyárakkal.) Csütörtökön este 9 órakor: **A rossz asszony.** Pénteken délután 5 órakor: **Mindörökké.** (Olcsó helyárakkal.) Pénteken este 9 órakor: **A rossz asszony.** Szombaton délután 5 órakor: **Holnap ágyban marad.** (Olcsó helyárakkal.) Szombaton este 9 órakor: **A rossz asszony.** Vasárnap délután 3 órakor: **Holnap ágyban marad.** (Olcsó helyárakkal.) Vasárnap délután 6 órakor: **A rossz asszony.** (Olcsó helyárakkal.) Vasárnap este 9 órakor: **Az ördög cimborája.** Shaw világhírű vigjátéka. Főszereplők: Erényi Böske, Fényes Alice, Kovács György, Mészáros Béla, Nagy István, Tóth Elek, Lantos Béla, Deéry Jenő, stb. stb.) Hétfőn délután 5 órakor: **Mindörökké.** (Olcsó helyárakkal.) Hétfőn este 9 órakor: **Az ördög cimborája.** (Bucu előadás.)

Fény egy bútorcámban

Jeta: Dallas Sándor

Felkelt, tíz óra volt reggel és az ablakon süttött be a fény. Sárgán szép, nyugodt téli fény volt, finom ködökön átszűrve, üvegen és úri függönyön áttört halk és barátságos fény, mint egy álmos, meleg állat ült a fotó tamláján, mint egy macska, szinte szólt. Dorombolt a fotó tamláján a fény, mert melege volt és itt bent barátság, biztonság és fodortalan béke terült. A fény ült ott, az ember felkönyökölt az ágyban s nézte. Nézte, mint egy tájat, amelyet ezerszer látott, mint egy családi fényképet, mint egy többszörösen kiolvasott könyv lapját. A sárga fényt a fotó tamláján.

Mellette a felesége aludt még. Szép, telt arcú, szőke, harmincéves asszony. Ujjatlan hálóingben s finom vonalú, puha karja kint pihent a paplanon. Hat éve volt vele házas a férfi s ez a hat év a polgári élet legszebb magasan állt: nem zavarta semmi. Lehetett kilitás rá, hogy nyolcvan évvel, kilencven kiloval, méltóságos címmel és három biztos állású gyerekkel végzik az életüket. Takarékbetétet, esetleg kis birtokkal és magas állami nyugdíjjal bizonyosan. Mint a nagy folyók, sekélyes és nyugodt méltóságú deltával folynak bele a tengerbe, ahol végződik rang, betét, birtok, cím és emberi élet. Minden valószínűség megvolt erre.

Remekül nősült.

Állami állása volt.

Lakása: négyszobás.

Háztartása: prima.

Barátai: előkelők.

Összekötetései: a legjobbak.

Kora: harminckilenc év.

Terepe: a polgári rend kisimogatott betonúta.

Mit akarhat még? Felkelhetett reggel álomszép lakásban, a fűtőtestek lehelték az enyhítő meleget, a szekrények hajbókoltak előtte, a szőnyegek hasoncsúszva fogadták s a négy szoba biztonsága vigyázott rá, hogy lábait kőbe, élelét nehézségbe ne üsse. Gyönyörű asszony aludt az ágyában s a villanykapcsoló egyetlen csavarására kétszázötven gyertyafény robbant szét a mennyezet alatt, a négy szobában összesen ezer, a rajzasztalon körül száz. Mert mérnök volt vagy mi, az állami építészeti hivatal főmérnöke s ez annyi fáradságába se került, mintha egy mázsa szén, ezt az apósa nászajándéknak szálította az esküvő előtt három héttel. Az állami hivatal s a hat év olajozott automatája az egyszerűbb cím elé a főmelő két betűt. Építetett járástörőket, iskolákat, előjárósági épületeket, vidéki muzeumokat, ellenőrzött, szemelhumyt, kalkulált, volt magánüzeme is és minden ment, remekül ment, portalanított úton rohant vele az élet csupa fényben.

Könyökölt, nézte a napfoltot, a szobát s látta: diófából készített nehéz és masszív butorok veszik körül s a butorok alján bent van a legelőkelőbb műbutorüzem cégjelzése. Hogy lehetne más? Nekik!

Felkelt. Iparkodott csöndes lenni, de a mozdulataira megébredt az asszony, kinyitotta szemét s rámosolygott.

— István!

Álmos kis meleg asszonyi hangon szólította, boldogító és puha kis hangon, nyújtotta a kezét, a férfi odament hozzá és megcsókolta.

— Pá, baba! Jóreggelt!

Gügyögtek kicsit, melegen és igazán és őszintén, valóban szerették egymást s a férfi arra gondolt, hogy fiatal mérnök korában, úgy tizenkét évvel ezelőtt arról ábrándozott, hogy majd hidat épít. Feltéri magát a jómódban és így lesz minden, éppen így, mint most van. Feleségével s a halk atmoszférában, ahogy a Ezt így elgondolta, míg gyerekeskedett ott a napfényes szoba óvta, ölelte és rejtette őket, egyszerre megérezte, hogy minden megvan és mégis valami hiányzik. Nem tudta volna megmondani, mi, nevet nem tudott volna adni neki, de érezte, hogy valami hiányzik az életéből.

Kicsiség lehet, talán csak akkor, mint egy gomb, csak annyi, mint egy másszerű illat, annyi, mint egy rohanó autót öt kilométeren keresztül, egy erős birkózás valakivel, valami robbanó erőfeszítés, ilyesmi. Mindene megvan, mi lehetne más, ebben a négyszobás, pompás, szép lakásban, a gyönyörű asszony mellett, a nagyszerű állásban és a biztos jövő előtt mi lehetne.

Valami kis keserűség volt a szájában s visszamenve azt tapasztalta, hogy talán két esztendeje is ott van már, de vizet ivott, kimosta aromás szájjal a száját s akkor eltűnt a keserű íz, bár érezte, hogy hamarosan visszajön.

Csengettek a fürdőért, a szobalány elkészítette és megfürdöttek. Hőfehér inget vett föl, arany kézelőgombokat, a gallér alá dús, vastag selyem nyakkendőt, a feleségétől kapta névnapjára, kabátját felvette, megállt a tükör előtt s látta: remek anyag és remek szabása van. Kicsit nézte, aztán elállt a tükör elől, mert valami nyugtalanság bántotta belülről és nem tudta, mi baja van. Ahogy leültek reggelizni, az asszony észrevette a különös vonást rajta s kérdezte:

— Karikás a szeme, István. Mi baja van?

— Semmi, — mondta a férfi. — Semmi, drága.

De maga is érezte, hogy valami csöndben, mint a homokóra percegése, porszemről porszemre, történik vele s hogy ma valami mérték betelt. Mintha meg kellene fordítani egy homokórát. Vagy — körülnézett a szobában — egy kicsit, csak egy-egy centiméternyire szét kellene feszíteni ezeket a falakat. Mert mintha szűkek lennének itt ezek a falaktól határolt négyszögek. Ezek a boldog, nyugodt és illatos négyszögek. Ezek az asszonnyal, békével, csönddel és biztonsággal ékes négyszögek. Ez a ragyogó rév.

Ugy volt, hogy keveset evett, nem izlett neki a reggeli. Fölállt, rágyújtott és kérte az asszonyt, hogy zongorázzék. Az leült és Chopint játszott, de csak nyugtalanabb lett tőle a férfi s nem adott neki a zene, mint esztendővel ezelőtt, nyugalmat, csendes ábrándokat és halk, szerelmes izeket az idegeibe. Nem, most inkább valami csöndben érő robbanás alá gyújtott kanócot benne. Mi baja? De lefékezte magát, uri modora volt, uri ereje, csak azt nem tudta megenni, hogy üljön. Járkált.

Tizenkét órakor tárlatra mentek. Vasárnap

volt és sok ismerősével találkozott, akik mind köszöntötték.

— Alázatos szolgálja! Mély tisztelettel! Szervusz!

Köszönt. De úgy volt, hogy szeretett volna egyedül lenni valahol, megszóllhatatlan és megzavarhatatlan magánosságban és önmagával foglalkozni. Kicsit megállni önmaga előtt és nézni, hogy kicsoda is ez az ember, akinek magában hordoz s akivel esztendő óta nem tud már beszélni? Mert a környezet, az úri mód, a kötelezettségek, asszony, szerelem, rang, karrier és minden eltakarták és hat éve talán nem is látta azt az embert, aki valamikor hidat akar építeni s aki valamikor gyönyörű szenvedésekkel áldotta meg a hid minden szegecsét. Gyönyörű fantáziával.

De nem lehetett.

Megnézték a tárlatot és mert vasárnap volt, nem ebédelték otthon. Vendégek voltak aznap és lerótták. Szépen elbeszélgettek s okos és formás és lelketlen szavakat mondtak egymásnak. Miért?

Délután hazamentek és kényelembe tettek magukat.

— István! — mondta az asszony. — Délután a Szakácsy tanácsosék jönnek.

— Igen, — mondta a férfi.

Mosolyogtak és a férfi lefeküdt negyed-órára és kezdett azon gondolkodni, hogy milyen is volt az a hid. Tizenkét esztendővel ezelőtt az az álom. De nem tudta elképzelni. Csak a külsejére emlékezett, a vázára, a lelkére nem. A fantáziája nem vitt s a szótól nem gyulladt meg benne semmisen.

— Bába! — szólt a feleségének.

Az a másik szobából:

— Tessék!

Nézte a férfit. Mit gondolt?

— Semmi, — mondta. — Csak jól esett kimondani.

— Drága!

— Drága!

Pedig valamit akart volna mondani, hogy baj van belül. De nem mondta. Ez lett belőle. Hazudott.

Megjöttek a Szakácsy tanácsosék és pazaronsonna volt. Kitétek magukért.

— De igazán, drágám, igazán! Ilyen pazarlás!

— Ugyan, ugyan! Csak kis vacak az egész! Pár falat enni való!

Eltek. Finom, remek, inycsiklandó kis falatokat. Kaviárt. Gyümölcsöket. Tortát. Izes, hideg husokat.

— Te — mondta a férfi a tanácsosnak, — te, én ezelőtt tizenkét esztendővel elképzeltem egy hidat...

— Hohó! — mondta az ember. — Hohó! Én fiatal koromban expedíciót terveztem. Elefántvadászatot és néger leányokat!

Bridzs következett és a férfi elvesztett

MI A LELEK?

Mi az ember? Mi a lélek?
Én ma éjjel azt álmodtam,
hogy tavasz volt. Minden éledt.
Ének-láz jött a rigókra.
Minden bokor szirma lángolt,
mint a Mózes csipkebokra.

Köztük ültem és figyeltem
a lelkemet, mely külön volt:
fűzfabokor volt a lelkem,
telítve volt tavasz-nedvvel,
torró, fűtlyős fűzfa-vérrel,
kakukkoló kamasz-kedvvel.

Arra jött egy kisfiúcska,
minden vesszőt végig-mustrált,
majd sipot szelt a kis biccska.
S hogy megfújta, hát ott termett
ezer aranykarikával
karikázó ezer gyermek.

Felébredtem. Elmélkedtem:
sátán-sipnak, Isten-sipnak
egyként termel vesszőt lelkem?
Istenem, én nagyon félek,
borzongat bús titok-voltom!
Mi az ember? Mi a lélek?

IRTA: MÉCS LÁSZLÓ

Eltűntek. A környék legszebb
legénye jött rozmaringgal,
a lelkemből sipot metszett.
Hogy megfújta, a szép lányok
úgy követték kezesen, mint
bűvös pástort a bárányok.

Elsétáltak. Settenkedve
jött a Sátán. A lelkemből
sipott vágott játszi kedve.
Fújta ezt a pokol-firma
s kialudt a bokrok lángja,
lehullt szívek ima-szirma.

Vihar dúlta a világot.
De jött Urunk, Jézus Krisztus,
a lelkemből sipot vágott,
meg is szólalt Isten-száján
s égi béke, boldogság nyílt
a táj minden szívében, fáján.



Szájában
egy valódi
VALDA
PASZTILLÁ-val
teljes tüdőből lélegzi be a fenyők
és eukalyptuszok balzsamos
levegőjét, amely megelőző
és gyógyító.

minden partit, mert a hid járt az eszébe és a hónaposszobája.

— István! — mondta az asszony. — Milyen szórakozott!

Kicsit megemberelte magát, de tudta, hogy valaminek még ma történnie kell, mert nyugtalan erők gyülekeztek benne.

— Allj!

Befejezték és operába mentek. És az ember azt érezte magában: minek? Mit ad ez most neki? Semmit. És rájött, hogy már régen az egész pompás, uri környezete nem ad neki semmit. Nem a békéje! Nem az életbeli biztonság! Nem a lehetőségét! Semmi körülötte!

Végülte az operát és álmos volt. Fáradt. Kedveilen. Még kávéházba mentek és ott se derült fel. Nem tudott. Nem érdekelt. Szeretett volna valami roppant erdőben nehéz fejszével fákat döntögetni. Követ járni valahol. Iszonyú súlyokat fölemelni ropogó derékkal. Megfacsnari az izmait s elindítani a fantáziáját. Kiallni. Birkózni valamivel. Tiszta ember volt.

Hazamentek és tudta, hogy baj lesz, mert a tanácsost megsértette. Valamit mondott neki, ami nem esett annak jól s várta a felelősségrevonást. De csak vetkezés közben érte utól.

— István! — mondta az asszony szemrehányóan. — Ugy viselkedett, mint egy kőműves! Miket mondott! Mi van magával? Maga — szíjogott — maga, ma megláttam... maga már nem szeret engem!...

Eltörött a mécses s a férfi akkor felordított:

— Csönd!

Levágta az ingét és megpendítette az izmait.

— Idenézzen! — megmutatta az erejét, hogy ropogott a csontja. — És ez itt körülöttem budoár, szalón, szőnyegek, biztosítási intézet, protekció, polgári rév, szerdly és szerelmi kikötől! Mi vagyok én? Tenni szeretnék valamit! Cselekedni valamit! Rohanni! Feszíteni! Törni! Kitágítani a falakat! Alkotni valamit! Elrepülni! Kidönteni a korlátokat körülöttem!

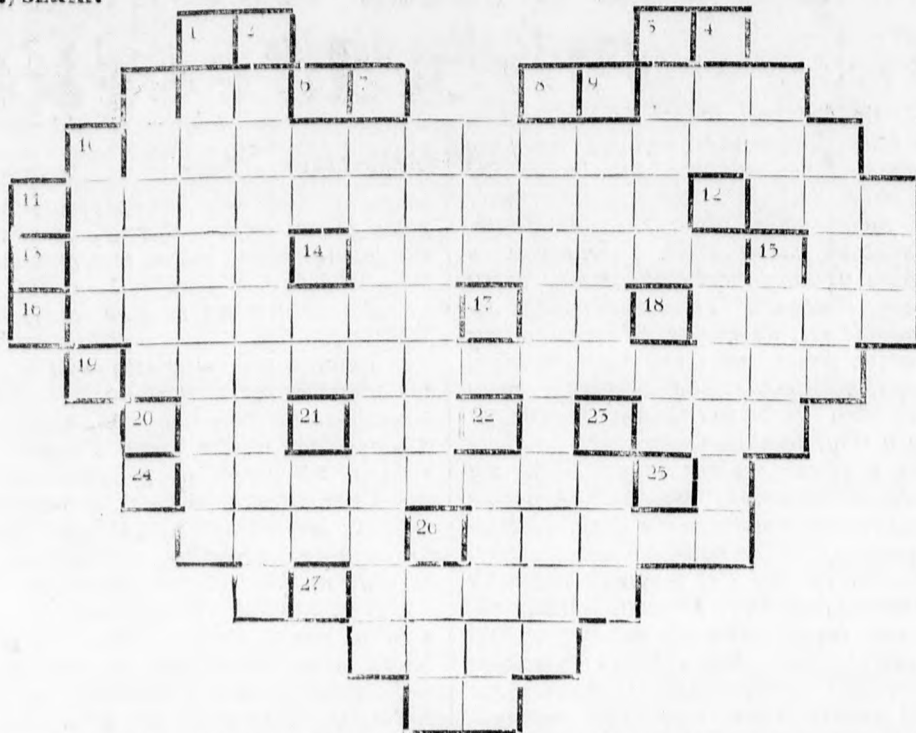
Harsogott. Ugy volt, hogy összetör valamit a ragyogó butorok közül, mert utálta valamennyit, de csak megrugta a széket s nem ment a felesége után, aki bement a másik szobába, meg nem értette ezt az embert s zokogott. Nem. Ottmaradt egyedül s jó lett volna, ha két tenyerével eléri a falakat, kilökheti őket az utcára s betörhet a szobákba a nyers és erős szabad levegő, amely a hegyek felől jött. Állt ott magában és iszonyu erő márdosta. Így imádkozott:

— Uram, add vissza a szenvedést és add vissza a békéltenséget és a bizonytalanságot! Uram, add vissza a harcot, a szegénységemet és a terveket! Uram, omlasd össze körülöttem a faragott butorokat, tépd össze a kárpitokat, rázd szét a falakat és adj levegőt nekem! Add vissza a fantáziát és a tépelődéseket, végy el mindent tőlem, de add meg, hogy újra szenvedni tudjak azért, aminek születtem! Tégy esodát, Uramisten, mert az embert megeszi és megrothasztja, amit elért, álmát feledve, maga körül!

Az asszony bent hallgatta és megfacsnarta a szívét a fájdalom, mert meg volt győződve róla, hogy mindez azért van, hogy ez a férfi nem szereti már.

KERESZTREJTVÉNY

8. (299.) SZÁM.



Ez a keresztrejtveny abban különbözik a megszokottól, hogy a fekete kockákat számokkal jelölt kockák helyettesítik. A rejtett szavak első betűje tehát nem a számozott kockán, hanem az utána, vagy alatta következő kockába irandó.

Beküldendő: Vizsz. 10, 11, 19 és 24. Függ. 1, 2, 7, 8 és 12.

Beküldési határidő: március 3.

Függőleges sorok:

1 Csillagkép. 2 Minden nép legdrágább hagyománya. 3 Pezsgőfajta. 4 Fadöntők használatja. 5 Átmeget. (Latinul.) 7 (Az első betű nem kell.) Külön érdemrendje van. 8 Hosszu szárazság. (Két szó.) 9 Kines. (Olaszul.) 10 Király. (Latinul.) 12 Harcos nők neve. 14 Tiltó szó. 15 A hét vezér egyike. 18 Házi állat. 21 Folyadék. 22 Nagy bünyös. 23 Híres ókori helység. 26 Üdvözlő szó.

Vízszintes sorok:

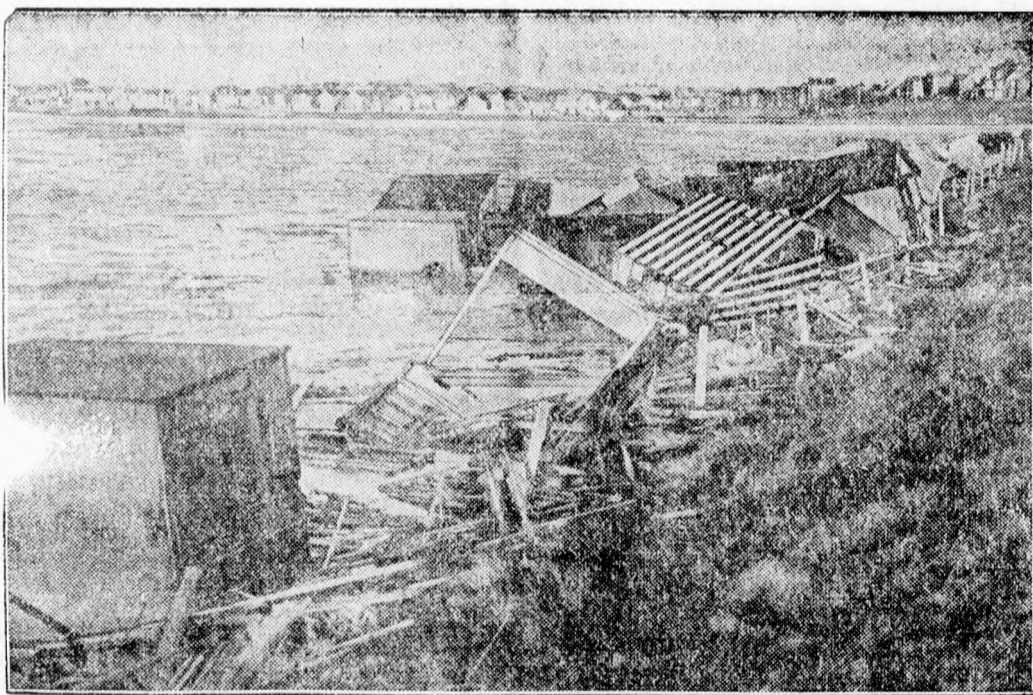
5 A férfi sorsa. 9 Főnök. (Franciául fon.) 10 Egy bajor falu híressége. 11 Régi női dalaink. 12 Ázsiai sivatag betű híjján. 13 Skandináv férfinev. 14 Ókori méregkeverő. 15 Sír, népiesen. 16 Spanyol biboros. 17 Állóvíz. 18 Mocsár. (Németül.) 19 A szerzetes cella őse. (Két szó.) 21 Időhatározó. 23 Kis helység. 24 Az éjjeli őr az értékeket fegyverével... 26 (Első betű nélkül.) Arab félsziget kikötője. 27 Hegység a fokföldön.

6. számú keresztrejtvenyünk helyes megfejtése:

Vizsz. 1. A képzelt beteg. 13. Eb ura. 27. Res.

31. Dakota. 37. Stark. 48. Alem. Függ. 1. Az agglégények. 6. Laokon. 11. Gallikanizmus. 22. Treis. 36. Riadó. 40. Duneo.

Helyesen megfejtették: Papp Mózes, Szabó Józsefné, P. Réthy Apollinárius, Labud István, Kertész László, Kanabé Mihály, Csillik János, Juhász Antal, Bandy Árpád, Csibi Lenke, Lázár Béla, P. Darvas Venánc, Márton Emília, Schultz György, Bieber Béla, Kern Ferenc, Zonda Magda, Kacsó Ferenc, Bujáki Sándor, Balogh József, dr Balogh János, Klank Jenő, Oberst Béla, Szakács Lajos, Hodács Ágoston, Katolikus Leányegylet Színérváralja, Aba Jenő, Garda Ferenc, Kovács Gézi, Domokos János, Kiss Ferenc, Rácz Lajos, Fábrián Lajos, Medvés Margit, Heltain Szonka Olga (Róma), S. M. (Marosvásárhely), Pribek Iréné, Derzsy Zoltán, Buszek Géza, Glósz Edit, Rácz Gerő, Fábrián Mihály, Csuka Dező, Dobos Áron, Juhász Antal, Zsóka Ferenc, László Antal, Hann József, Csibi Károly, Somlyói J., Prohászka Gyula, László Dénes, Bertalan Balázs, Péter László, Kósa József, Páll V. Géza, Czompó István, Pál: Béla, Ruszcsák Endre.



Orkán pusztított az angol partokon. Képünk a whitstablei tengerpart összeroncsolt házköiről készült.

Egy kanál mézzel, vagy egy hordó ecettel...?

Irta: Aubermann Péter

A nagy gonddal elkészített és kitűnő étvággyal elfogyasztott vacsora véget ért. A felszolgáló leány a háziasszony szakszerű irányítása mellett szaporán takarítja el a „romokat”, a csupasz és mesztelen csontokat, az árván maradt kenyérfajákat és egyéb életronsokot. A társaság a kapucintéri szűrcsövegű, amelynek tömör aromájába beleolvad a frissen gyújtott cigarettá füstjének finom illata. A jóllakottság és emésztés okozta nehézkes hangulatot a házigazda igyekszik felpezsdíteni. Egyre ösztökéli a lányhakat, hogy minél többet hőpintsenek a gyöngyöző nedűből.

A társalgás szekere lassankint kikecmereedik abból a kátyuból, amelybe a rágóizmok elernyedése folytán belezökkent. A beszédtemák egyre nagyobb bőségben bugyognak elő. Csakhamar peregnék a nyelvek és hullanak a szavak, mint a záporosó. Szikrát vet az elmésség, szárnyat kap néhány rosszindulatú pletyka, amelyet megfűszerez egy-egy közbevetett megjegyzés vagy meghízlatnak egy „jólértesült” vendég epés hozzatoldásai. Tekintve, hogy az emberek szívesebben beszélnek, mint hallgatnak, egyidőben több tengely körül forog a társalgás fonala. Érdekes ilyenkor megfigyelni, hogy miről esik szó, de azt is, hogyan folyik a csevegés. Akad olyan, aki elragadtatja magát és temperamentumos szónoklatokat pördít meg. Mint a kráter úgy siteregnek ormótlap szavai. Más meg csak hébe-korba csámesog el egy-egy nehézkesen bicegő mondatot. Van olyan, aki a magyaros sujtású kiszólásokat kedveli, amelyeket rendszerint a pohárnak gyakori felhajlása után ropogat el borizú hangján. Említük-e azokat is, akik mindig beleszóznak más beszédébe és személyüket érintő megjegyzésekre olyan élénken vágnak vissza, mintha tüvel szürkálnák őket? Ismét mások együgyűen beszélgetnek, mintha galuska volna a szájukban. Mily gazdag a csevegésnek klaviatúrája! Típust revélál a mosdatlan szája, de az is, aki síma, megfontolt szavakba burkolja mondanivalóját. Rögön feltűnik a kottázni való kenetesség, a hangfogóval lehalkított, sutlogó beszéd, de még inkább a mindent túllícitáló rikácsolás. Társaságunkban egyaránt fellelhetjük a komoly tárgyalt hangot, a hiábavaló fecsegést és a könnyed ide-odasikló, fordulatokban gazdag eszmecsérét.

Az asztalsarkánál egy dandyképű úr százszor kifőzött és kinnal facsart szójátékokkal úntatja partnernőjét. Hetet-havat összehord, de igyekezetének csődjét mutatja az a körülmény, hogy a hölgyek, akik már jól ismerik őt, — egyenként diszkrétan a szalonba, ahonnan fülbemászó rádiózene hallatszik be.

A férfiak teljesen magukra maradtak. Napi eseményekről tárgyalnak és természetesen előveszik a politikát is. Azt a vesszőparipát, amelyen olyan sokan szeretnek nyargalni és amelynek nyergében olyan biztosan érzik magukat. Itt van többek között Merész Atilla is, egy jóltáplált úr, aki vállveregető otthonossággal és elképesztő biztossággal nyilatkozik a bekövetkező világeseményekről. A látók intuitív mérészségével adja elő, hogy milyen álláspontot fog elfoglalni Amerika Japánnal szemben. Milyen lépéseket fog tenni Anglia s merre fog sodródni a nagyhatalmak külpolitikája. S ha téved, azt nem olyan könnyű bebizonyítani. Aztán nem szolgál-e mentésére az, hogy amikor a leghitványabb mesterséget is előbb meg kell tanulni, mielőtt valaki abban önállóan dolgozzék, a politikához úgylátszik semmiféle felkészültség nem kell. Milyen tüzetes ismeretekre van szüksége a diplomatának, eltekintve az egyéni kvalitásoktól, de hogy valaki politikus legyen, ahhoz ugyan milyen végzettség kell? A politikázás meg ennél is kevesebb feltételt kíván meg. Túlzás, de sok igazság is van abban a mondásban, hogy míg a bölcselő mindent tud

s végül belátja, hogy semmit sem tud, addig a politikus semmit sem tud s úgy tesz, mintha mindent tudna.

Nem hiányzik a vitából Szeleverdi Tamás, a következtetések embere sem. Minden alkalomra tud valami sejtelmes, „biztos forrásból” nyert kulisszatitkot vagy a jövőre döntően kiható hírt feltálatni. Az, hogy az újságokban nem jelent meg és a rádió sem mondta be, még nyilvánvalóbb. Teszi előtte annak hitelességét. Titokzatosan és fojtott hangon tudja magánértesüléseit közölni. A kedvező fordulat, amelyet ezektől a hírektől vár, elárulja, hogy vágyainak dédelgetett „enfant chéri”-je. Érdekes, hogy felfogásával nem egyedül áll, mindig akadnak párthívei, mert ő bennük is az érzelmek álomba ringatták az éber fogikat. Kissé meghátrálnak, amikor Fagyos Akos, flegmatikus „ellenfélük”, kérelhetetlen ellenérveinek bonckése alatt szelmálik légből kapott következtetésük. — „Nem kell mindennek bedölni, — sok hír olyan mint a forgószél, fölkap az bármit. Kivált könnyebb portékát, kalimpát vele egy darabig a levegőben s aztán odadobja.”

— Szerintem, — vágott bele mintegy kiegészítésül dr Okos Pál, — én azt tartom, hogy a múlt nem mindig irányadó a jövő eseményeinek elbírálásánál. Az a rengeleg tényező, amely jövőnket formálja, olyan szeszélyes kuszaságban és olyan kiszámíthatatlan következtésben folyhat bele az egyes helyzetekbe, hogy lehetetlen határozott nyilatkozatokat tenni. Igazán esodolom, — s ezt emelt hangon mondta, miatti minden szem feléje irányult, — hogy manapság, amikor a történések ezerégu hőmpölygő árjában állunk, a politikai légkör meteorológusai (s itt az imént elhangzott véleményekre célzott) oly gatlás nélkül bocsátkoznak jóslásaitkba.

— Ugyan már megint miben fő a fejetek? — Kidótt közébe most a háziasszony, aki az előbb az ebédlőbe jött és a gyümölcsös szervízt szedegette ki a kredencből. — Ezek a férfiak

javíthatatlanok. Ahelyett, hogy a hölgyeket szórakoztatnák, összebújnának és konferenciáznak.

— Manapság lehetetlen nem politikázni, — védte a férfiakat Kontár János a „weekend-politikus” —, aztán miért ne beszéljük ki magunkat mi is a magunk módja szerint?

— Kérem jöjjenek át a szalonba, — s ezzel betuszkolt néhányat a másik szobába, — majd elhajszoljuk mi a fejükről politikai gondjaitkat.

A szalon asztalán egy díszes üvegdúcán kihívóan inescelkedett a narancs, alma, töltött csokoládé s egyéb édességek.

— Jöjjen már Pista bácsi s meséljen nekünk néhány jó viccet, — biztatta egy sovány asszony a férfiak dönyjét. Pista bácsi egy kissé vonakodott, mint a vénleány a táncától, de mikor látta, hogy komoly érdeklődésre számíthat, kötélnék állott és egymásután szedte elő humortársolyából számtalanszor elmondott adomáit. Végül annyira belemelegedett, hogy egynéhány merészen dekoltált viccet is megengetett magának.

Közben az ebédlőben változatlan heveséssel folyt a diskurzus. Annyira esingtek a témájukon, hogy semmi módon nem sikerült őket a szalonba átszalogatni.

— Igazán érthetetlen előttem, kezdte rá Weltbürger Róbert, aki eddig hallgatásával teljesen a háttérben maradt — nem fér a fejembe a túlzó nacionalizmus és a fajiság fanatikus kultusza. Azok a sorompók, amelyek valamikor annyira elkülönítettek a népeket, már jó ideje lehullottak. A közlekedési eszközök a lehető legelőkeltebbek. A távolságok összezűgörltek és a népek mégis olyan irtózatosan messzire sodródtak el egymástól. Egy Victor Hugó a múlt században a léghajót úgy ünnepli, mint amely legyőzte minden távolságot s felémelkedve az országhatárokon, lelkiileg összeköti a népeket. A léghajó kosarából mégsem sikerült kidobni a habzó gyűlölet, a telhetetlen önzés és a gyilkoló háború ballasztját. Pedig milyen egyformák vagyunk! A franciát, görögöt, svédet vagy a hollandust ugyan mi különbözteti meg egymástól lényegesen? Ugyanúgy öltözködik mindegyikük. Az uniformizáló divat országhatárokat való tekintet nélkül tesz szalonképessé szabást, szint és mintát s mindaz, ami sikkés és fashionáble, többé nem egy nemzetnek a kiváltsága. Étekező asztalodon a legkülönfélébb országok termékei adnak találkozót egymásnak: a braziliai kávé, a norvég konzerv, az olasz narancs, a svájci sajt, az arabiai datolya. Ha a napi munka után szórakozni akarsz, bárhol is légy, ha szabályosan akarsz billiárdozni, sakkozni vagy kártyázni, bele kell kapcsolódnod a nemzetközi élet áramvonalába. Ha sportember vagy, teniszszel, futballozol vagy hokizol, még inkább hódolsz a nemzetiföldtisének. Olvasmányod a detektív regénytől a nobeldíjas műig vajjon nem pazarul sokrétű és soknemzetű-e? Amikor a mozi-vászon elé ülsz, szemekkel végigsétálsz az egész világon. Kacagsz és izgulsz, meghalodol és rajongsz abban a tarka-barka légkörben, amelyben szívvel és lélekkel engedted magad beleszólni. Szemedden kívül eszedet és kedélyedet még gyakrabban foglalkoztatja az, amikor bekapcsolod a rádiódat, ezt a csodálatos bűvös masinát. Nem-e az egész földgömbre lapitod oda füledet? S nemcsak közeli lödögüst hallasz, hanem feltárat előtted egy egész világ mülliósskálájú hangszerelesével: a fülbemászó fúvolaszó és érces stentori hang. Az artikuláltan hangfoszlányokba macskazenés ritmusok vágnak belé, az elcsukló sóhaj mintha valami érc pengése válláná föl. A selymes hangú sutlogások meg titkos kongással vegyülnek egybe. Az együgyű furulya vagy zúgó orgona mellett tisztán kivehetők a percenések és rekedt beregések. Közvetíthetők azonban az elemek tombolása és az állatok üvöltése is. Mi mindennek lehetsz föltanujal Szinte mindennek, ami e sáros földtekén történik. Egész népeknek hangban kifejezett reménye, sikoltása, vészitjóslo hördülése, a mélységekből felörvénylő kiáltása juthat el hozzád ezen a mágikus szócsövön keresztül. Lehetséges-e, hogy ne érezd magad együtt az egész emberiséggel, s amikor rezeg a dobhártyád, ne remegjen egyszersmind a lelked is? Olyan köny-

K. TÓTH LENKE VERSEI

A TÜKÖR

A legérzőbb lény a világon,
Mert sír, ha síró néz bele,
S ha vidám arc tekint feléje,
Ő is kacajjal van tele.

Asszonyt holmi! — Látszik rajta,
Ha simogatják, felragyog.
Könyhomályos, ha nem becézik
A cirógató lány karok.

Szereti, hogyha megsodálják
És bámuják sokan, sokat.
Boldog, ha aggatnak köréje
Szalagot, csipkét, fodrokat.

Akár az asszony, olyan éppen:
Sok földi kincsnel becsesebb.
És ha megsebzik darva kézzel,
— Schasem gyógyul be a seb

NEM AZ...

Nem az hal meg, kit eltemetnek,
De napról-napra emlegetnek.
Az él tovább, mint drága árnyék
S a földre sokszor visszajár meg.

Az hal meg, akit elfelednek,
Kit a meguntság pora lep meg.
Akinek neve sincs már aznap.
— Kit az emlékek nyugdíjaznak.

nyen meghallgathatják egymást a föld népei, hát miért nem értik meg egymást?

E patetikus szólavínát pillanatnyi síri csend váltotta föl. Ezt a házagot használta fel a házigazda, hogy közbeszóljon. — Nem akartalak eddig félbeszakítani. Csodáltam lelkesedéset, amely valóságos költői szárnyalást kölcsönözött neked. Enged meg azonban, hogy néhány megjegyzést fűzzek érveidhez. Szaváidban sok igazság rejlik. Egy vérbeli nacionalista azonban kellő választ talál, hogy nemzetköziségtől csöpögő megállapításaidat leforrázza. Vagy talán még rövidebben, egy tesajnáló kézzelgyintéssel intézne el, kifejezve azt, hogy kozmopolitikus szívtágulásban szenvedsz.

Ezalatt a szalonban mozgolódás támadt. A társaság felcíhelődött s hazafelé indult, mert már éjfél utánra járt az idő.

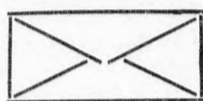
— Az Isten szerelmére hagyjátok már abba azt a sok politizálást, — ripakodott rájuk Welt-

bürger felesége, aki e pillanatban libbent be. — Ti férfiak nagyképű politikákkal nem vagytok képesek kiemelni a világot keserű levéből. Csak kerüljön egyszer a mi kezünkbe a világ sorsa, majd megmutatjuk, hogy több legyen lehet fogni egy kanál mézzel, mint egy hordó ecettel. — S ezzel megragadta férjét karjánál és cipelte kifelé.

— Gratulálok Juliska, — kiáltott föl a házigazda —, fején találd a szöveget. Látnod Robi, a feleséged velősen megfelelt neked. A világ darabokra van törve s mit segít, hogy ezek a darabok egyformára csiszolódtak, mikor nem tudjuk őket többé összeilleszteni! Hatalmas trambulínokat építünk s mégse tudjuk átugrani a széles árkot, mert hiányzik belőlünk a jóakarát és önzetlenség lendítő ereje.

Barátja mintha igazat adott volna neki, szóltanul, egy kézzel a búcsúzott tőle s eltűnt nevével a komor éjszakában.

Asszonyok dolga



Divatpósta

Korlatvaszi sötétléc vagy fekete szövetszövet ruháját fehér pikével díszítve. Divatos a piké paszpólozás éppúgy, mint minden más pikédíszítés. Üdék és jól hatnak a fehér pikével díszített tavaszi toilették. A piké annyira divatos az idén tavasszal, hogy még pikészerű szöveteiket is készítenek, amelyek rendkívüli eredetien hatnak. A fehér piké virágoknak is nagy sikert jósolnak a tavaszi divat előhírnöke.

A tavaszi anyagok között divatos lesz a sciottos és a kockás szövet mindenféle formában. A pepita éppen annyira, mint minden más kockás anyag. Divatos a durva szövésű melírt anyagból készült kosztüm éppén úgy, mint a csikozott szövetek és a sima bársonyos anyagok, amelyek gyönyörű új kidolgozásban készülnek. A halszállkaszzerű anyagoknak szintén nagy sikerük lesz éppúgy, mint a csikozott pikészerű, egészen különösen szép szövetanyagoknak. Erdemes a korlatvaszi szövetruhához háromnegyedes színes kabátot csináltatni, amit azután idén tavasszal más ruhához is kitűnően viselhet a praktikus divathölgy. A csikos tavaszi szövetruhánál rengeteg szerepe van a csikok ötletes összeállításának.



Prém a divat!

Ez az érdekes kép Carola Lombard hollywoodi filmszínészt ábrázolja, angol juhászkutyájával. A divat szerint mind a ketten prembundát viselnek.

Nagyon sikkes a bolero és rendkívüli divatos. Sikkesek a kockás rövid kabátok is, az úri rövid szövetszoknyáival, nagyon elegáns kosztüm az ilyen összeállítás. A sima és scholtis, valamint a sima és csikos kombináció is nagy favoritja lesz az ideai tavasszal. A színek közül nagyon divatos lesz a sötétléc éppúgy, mint a kéknek minden más árnyalata. Divatos a szürke szín is az egész enyhén világosszürkétől elkezdve a legsötétebb szürkéig, amelyet színes tavaszi acossierekkel fognak színesíteni. Egyébként sálban, relikülben és cipőben rengeteg ötletet és színt fog belevinni az ideai tavasz! Méltó versenytársai lesznek az acosszierek az anyagoknak, amelyek között idén annyi merész színű szövet is várja a tavaszi feldolgozást. Az ideai tavasz nagy sikert jósol a selyemkosztümmeknek is, amelyek úgy bunda, mint kabát alatt sikkesek és divatosak, krepes klockászűrt selyemből elkészítve, viszont tavasszal színes blúzocskákkal az utcára is divatosak lesznek. A sálak között nagyon sok színes és szebbnél-szebb muszlin- és selyemsálát hoz a tavaszi divat.

Párizsban már kialakultak az ideai divatszínek. Legjobban favorizált a parasztrózsaszín, de láthatunk nagyon sok búzakékkel, világosdohánybarnát, szalmasárgát, sötét borvöröset és végül feketét, amely örökké divatos marad.

A konyha körül

Sült csuka. A megtisztított csukának a vastag bőrét lefejtjük, finomra vágott szeletre vágjuk és ajkával (szardella) megüzdeljük, tepsibe tesszük, egy jó kanál zsírt teszünk rá, kívül-belül jól megsózzuk, meghintjük kevés fehér tört borsal háromnegyedórát sütjük. Mikor a hal sulni kezd, egy citrom levét ráfacsarjuk és adunk rá pár kanál tejszínt is. Az alatta levő lével többször meglocsoljuk a halat. Hosszu tátra találjuk, a tál két végére zsírban főtt burgonyát rakunk.

Melanie-torta. 8 deka őrölt mogyorót, 8 deka őrölt mandulát, 50 deka cukrot 4 tojás sárgájával és 4 egész tojással fél óráig keverünk; aztán beleadunk 5 deka kiflimorzsat, 2 deka lisztet és 4 tojás kemény habját. Ezt 2 lapban megsütjük. Ha megsült, a következő töltelékkel töltjük: 8 deka vaját 8 deka cukorral és 2 egész tojással habosra keverünk, aztán beleadunk 8 deka reszelt csokoládét.

Gesztenyéifánk. A gesztenye tortamaszát kikent és meglesztetett tepsibe öntjük, hogy ujjnyi vastagságu legyen, aztán megsütjük. Amikor egészen hideg pogácsákat szurunk ki belőle, kávéöntetből bevonjuk, ami marad a kávéöntetből, ahhoz puhított csokoládét keverünk és papirzacskóból díszítjük a kávéval bevont fánkokat.

* **Aki egész nap ott görnyed az íróasztal mellett,** igyek reggelenként felkeléskor egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert az a bélműködést szabályozza, a gyomoremésztést előmozdítja, a vérkeringést élénkíti és a munkaképességet fokozza. Kérdezze meg orvosát.

Juhturós tészta. Juhturós tésztát úgy készítünk, hogy 2 tojással, 1 deci vízzel, liszt hozzáadásával kemény tésztát gyurunk, nem nyújtjuk ki vékonyra. Egyenlő csipetkéket tépünk, sós vízben kifőzzük, kiszedjük a tésztafedő tátra és leöntjük hideg vízzel. Jól szétkeverjük, hogy a víz leszívárogon. Lábasba adunk 1 kanál vajat. Mikor ez forr, ráadjuk a tésztát. Amikor a tészta jól átmelegedett, adunk rá pár kanál tejszínt és a szétmorzolt juhturót. Azon melegen tálaljuk.

Velős zsemlye. Egyenlő kisujjnyi szeleteket vagunk a zsemlyéből, bemártjuk tejbe gyorsan, hogy sok tejet fel ne eszedjen. A velőt sós vízben megforraljuk, a hátyat le vesszük róla, forró vészesagymas zsíron megpároljuk, adunk bele sót, fekete borsot, kissé kihűtjük, belekeverünk 2 tojást. Két zsemlyeszelet közé teszünk az elkészített velőből, a tojás és zsemlyemorzsaiba hempergetjük, forró zsírban kisütjük és külön tálon adjuk a parajhoz.

Polgári töltöttkáposzta. A hordóban savanyított káposztát egy darab sertéshussal és szalennával feltesszük főni. Mikor megfőtt, vékony rantásra öntjük (a rantásba finomra vágott hagymát adunk, mikor piros a rantás, egy kis paprikát). A töltelékhez fél kg. sertéshúst veszünk, megőröljük, adunk bele 1 tojást, sót, kevés borsot és egy pár marék, meleg vízben állott rizst. Ezt káposztalevelekbe töltjük egyenlő nagyságúra. Egy fazékban ezt is megfőzzük. Amikor a fenti káposzta be van már rantva, tejfőlével már elláttuk, akkor adjuk a töltelék közé. Nem szabad sokat keverni, mert a töltelék szétmegy különben.

Sóskafőzelék. A sóskának a szárát lecsipjük. Bő vízben megmossuk, kifacsarjuk, aztán igen finomra megvágjuk, zsírra tesszük és egész pépre hagyjuk párolni, gyakran keverve, hogy le ne égjen. Aztán egy jó kanál liszttel meghintjük és annyi levestel öntjük, hogy sűrű legyen. Jól szétkeverjük, hogy csomós ne maradjon. Tálalás előtt tejszínt adunk bele. Tetejére jön a tükör-, vagy savanyu lében leforrázott tojás, amely utóbbit a következőképpen készítjük. Egy edénybe ecetes vizet teszünk, amely, ha forr, beleütünk annyi tojást, ahány személyre főzünk. Ha a tojás fehérje szilárd, kiszedjük a vízből és a sóska tetejére adjuk.

Finom vegyesfőzelék. Külön megfőzzük sós vízben zöldborsót, kockára vágott sárgarépát, kelvirágot (karfiolt), aztán három lábasba adunk vajat, arra ráadjuk a háromféle megfőtt és szitán kihűlt zöldséget, aztán egy kanál liszttel meghintjük és kevés vizet adunk rá, valamint sót, cukrot, borsot ízlés szerint és finomra vágott zöldpetrezselymet. Tálaláskor egy tátra, de vajjal készített tészta-karikával különválasztva tálaljuk. A karfiolt csak vajjal öntjük le. Négyezer sodrott íróvaja tésztát 25 dekából készítünk, aztán három korongban megsütjük.

Tejpép (beschamel) felfújt. Hét deka vajat felolvasztunk, adunk bele 7 deka sima lisztet; ha kissé forrt, felöntjük 4 deci tejszínt és sűrűre főzzük, mindig keverve, kihűtjük, szintén keverve, 7 tojás sárgáját, 7 deka cukrot, citromhéjat finomra vágottan adunk bele és habosra keverjük, végül 6 tojás igen kemény habját. Vajjal kikent, meglesztetett formába adjuk, háromnegyed óráig sütjük. Birsalmát felhígítva adunk hozzá.

Kevert tartelettek. Két tojás sárgáját 7 deka cukorral fél óráig keverünk, hogy jó habos legyen, aztán 7 deka finomra őrölt mandulát keverünk bele és utoljára lassan két tojás habját. Azután kis csillagalakú formákba egyenletesen belerakjuk és megsütjük. Amíg sül, 1 tojásfehérjét, 1 kanál citromlével és cukorral sűrűre keverünk és a megsült tarteletteket díszítjük vele. Végül sütőbe tesszük száradni.

Puncskockához piskótatészta. Öt tojás fehérjéből kemény habot verünk, adunk hozzá 9 deka cukrot, 5 tojás sárgáját és 9 deka morzsás lisztet kanalanként. Ezt az anyagot 3 részre osztjuk. Két részét a keveréknek kikent tepsibe öntjük és megsütjük; a visszatartott 1 részt kétfelé osztjuk; egyik részbe fél szelet csokoládét adunk kis vízben feloldva, a másik részbe piros festéket. Mind-egyiket külön sütjük meg. A két részt, amelyet megsütöttünk, rumos cukorszirupba áztatjuk. A csokoládékat barackzettel kenjük meg, ráhelyezzük a rumba áztatottat; a pirosnak is azt a felét, amely az ázottra jön, szintén meg kell kenni barackzettel; kockákra felvágjuk és narancsízű cukoröntettel vonjuk be.

KÖNYVISMERTETÉS

Fața Neagră

Jókai Mór erdélyi tárgyú regénye román fordításban

„Hidverés” jelszóval évekként ezeltől indult meg az a munka, amely a román és magyar nép közötti közönséget kibékülést akarta megteremteni. Nem volt véletlen, hogy a hidverők éppen a tollforgatók közül kerültek ki, mert az irodalom mindig az alkalmas stílus, amelyen legkönnyebben találkozhatik és ölelkezhetik a különböző nemzetek lelke. Hogy a hidverők munkája nem járt kellő eredménnyel, az kétségtelenül a politikai viszonyok alakulásának tudható be. És bár utóbbi hónapokban immitt-amott felpirosított egy-egy halvány reménységű román-magyar jóviszony egén, valójában még mindig sok kitarató, szorgalmas és őszinte munkára van szükség a román-magyar barátság emteremtésére. Ennek a munkának mindkét oldalról egyöntetűen, egyformán tudatosságával és egyforma becsületességgel kell folytatódni.

A magyar-román megismerés és megbékélés egyik uttorójának kell tekinteni kétségkívül Jókai Pop-Mineanu nagyváradi íróit is, akinek könyve a napokban hagyja el a sajtót. Pop-Mineanu rendkívül szerencsés kézzel ügykészik elősegíteni a magyar irodalom román körökkel való megismertetését. Lefordította Jókai Mór „Szegény gazdagok” című nagyszabású regényét és azt „Fața Neagră” címen két szép kötetben hozza az olvasó elé. A kötet szépségeit nem a diszcreajzu fedőlap, hanem az izes román nyelven pergő fordítás sok-sok értéke nyújtja. A fordító szinte sugallatszerűen egy olyan munkáját választotta ki a nagy magyar meseköltőnek, amely legalkalmasabb annak bebizonyítására, hogy a magyarság milyen lélekkel viseltetett a multban a vele együttlakó román nép iránt. Jókainak a román népről festett képei s a nép jelleméről tett megállapításai nem alkalmi vélemények, hanem a nagy magyar regényíró megértő és mélyen emberi lélkéből fakadó virágok, amelyekkel Jókai elfogulatlanul és igaz ember-testvéri érzéssel festi meg a 19-ik század eleji román nép társadalmi helyzetét, jelenét, bajait és szükségleteit Erdélyben.

Jókai Mór írásaiban több népek az életével foglalkozik, de soha annyit egyutterzést, annyit lelki melegséget nem kölcsönzött egyik népek sem, mint — a románnak, annyit erőnyel nem ruházott fel senkit sem, mint a román. Ezt írja a regény előtt adott bevezető szavaiban Ionel Pop-Mineanu. Ez a megállapítás őszinte, de egyben helyes is az író részéről. Jókai valóban többször beutazta Erdélyt és éppen a „Szegény gazdagok” című regényének megírása előtt töltött hosszabb időt a mőc-vidéken, ahol behatóan tanulmányozta a román nép belső életét. Alkalma volt látni, hogyan él ez a nép és így sok érdekes adatot feljegyezhetett és adhatott vissza költői szépséggel regényében, melyek talán örökre ismeretlenek maradtak volna a román népkutatás számára. Így tett egy magyar író felbecsülhetetlen szolgálatot a román népkutatás tudományának és ezeknek a szolgálatoknak késői jutalmát akarja nyújtani most Ionel Pop-Mineanu, a nagy magyar író művének román nyelvre való átültetésével.

Pop-Mineanu fordítása gondos és szép munka. Az író közel négy éven át dolgozott a két kötet fordításán és csiszolásán. Ennek köszönhető, hogy a fordítás leheletszerű finomsággal tükrözi vissza Jókai Mór írói szellemét és törekvéseit. A magyar nyelv szépségeit is sok sikerrel igyekezett visszaadni a fordító, aki ennek ellenére zamatos, élvezetes román nyelven nyújtja olvasóközönségének a regény mondanivalóit. Habár ugyanez a regény évekként ezeltől román nyelven már meg is jelent Izn Hertz bucurești ponyvairodalmi várlalat kiadásában is, ez a tény semmit sem von le Pop-Mineanu érdemeiből. A ponyvában adott fordítás csak Jókai zsenijének megcsufolására volt alkalmas s talán éppen abban van az érdeme a nagyváradi román írónak, hogy most Jókait a maga eredetiségében és tiszta szépségével tárja a román olvasóközönség elé. Ionel Pop-Mineanu irodalmi vállalkozása a román és magyar közönség részéről egyformán figyelmet és méltánylást érdemel.

(—ád.)

Az ujjászületett „Pásztortűz”

A „Pásztortűz” legújabb száma kétségkívül eseményes folyóirat irodalmunknak. A Pásztortűz, amelynek irodalomtörténeti jelentősége volt a multban, — hiszen vezető szerepet vitt az erdélyi irodalommegszületésénél — és kialakulásánál — és neve valóban rangot és fogalmat jelentett — most átszervezve tartalomában és külső formában is ujjászületve került a művelt magyar olvasóközönség asztalára. És megjelenésének új, élénkebb formájában tartalomában, szellemében je-

lentősen meggazdagodva, felfrissülve ez a 24-ik évfolyama valóban meglepetést jelent.

Stessünk azonban megállapítani, hogy a folyóirat régi szelleméből, abból a sajátos erdélyi szelleméből és irodalmi magatartásából, amely mindenkor megadta eredeti színét és jellegét, semmit nem adott fel. Az új számban nemcsak Tavasz Sándor „Irodalom, mint nemzetj létforma” című mélyértelmű irodalompolitikai tanulmánya tanuskodik erről, de ez a szellem végigvonul az egész folyóiraton és ez adja meg most is eredeti jellegét és irodalmi jelentőségét is. Ennek a szellemnek folytonosságát biztosítja ezenkívül Reményik Sándor, akinek neve ma is ott disziti a folyóiratot és ezt biztosítja Császár Károly nemes konzervativizmusa és szerkesztői szigorúsága is. A folyóirat azonban — minden bizonytalanság sulyos anyagi áldozatok árán — változatosabb, élénkebb lett és jelentősen bővült gazdagodott a tartalomában. Az új tartalom a frissebb, fiatalabb szellem, a mozgalmasabb és színesebb megjelenési forma azonban minden tekintetben méltó a Pásztortűz multjához és régi keretéhez. Ez a friss szellem, ez a mozgalmas és gazdag változatosság kétségkívül a lap fiatal társzerkesztőjének Kéki Bélának irodalmi ízlését szerkesztői ötletességét és szélesebb tájékozódását dicséri: a Pásztortűz minden során meglát-ezik, hogy az irodalmi és művészeti kritikusi komolyságával, igényességével gyűjt össze és választja ki a folyóirat anyagát, mint aki érzi, hogy minden egyébtől ruggetlenül szellemben és színvonalban egyként közelezi a folyóirat rangja és multja. Az ujjászervezett „Pásztortűz”, amely sok sikerült és ötletes ujtása mellett egy modern magazin élénk köntöskében és változatosságában adja most a régi tartalmat és szolgálja a régi szellemet, minden bizonnal házagpótló és nagy-sikerű vállalkozásnak ítélezik.

Az átszervezett Pásztortűz egyébként az alábbiakban jelentette be olvasóközönségének a változást:

„Mind szellemben, mind formában átalakítva kerül olvasóink kezébe a huszonegyedik életévébe lépő „Pásztortűz”. Az elv, amelynek jegyében az átszervezés történt, a korszerűség volt. Vonatkoztattuk pedig a korszerűség elvét elsősorban a lényegét megőrző formákra, a nyomdai kiállításra. A mai ember gyors életútjára egyre jobban kiküszöböl a széles hasabokba öntött betűtengert. Sokkal vonzóbbak a gazdag képanyaggal tarkított s keskeny hasabokba tördelt olvasmányok. Régi társaságunk kétségkívül, az a körülmény is elősegítette, hogy a lapunkat elő-áldító „Minerva” nyomdai vállalatnak sikerült megszereznie egy új orokozati eljárás szabá-lyalmát s ennek köszönhető hogy mélynyomasu

A San-Marco galambjai

Tipegtek folyton körbe, jobbra-balra
begyenes biccen kicsi fejetek,
életutannak futó délelőttjén
jó lesz játszani veletek.

Folyton forog a páros gyöngygarány,
a szemetek az együgyű szelid
csak keres egyre-egyre nyugtalan,
s idegenekhez bátran közelit.

Kerestek egyre: miní álomba percen
a picli csőr s az arany szemeket
mohón bakapja: futok már tovább
s a bőbítátok máshol integet.

Hiába csillog márvány-mesetemplom,
száz mozaikja napfényben haló,
a Pizettán hiába kacagnak
hiába bűg egy induló hajó.

Hiába áll a Palazzo Ducale,
A Porta della Charta cicomás
ive hiába enyeleg kacéran
hiába kongat két bronzóriás,

Tipegtek itt, a titkosalmu parton,
nagy-egykedvűen, mintha kis falu
temploma előtt lennétek a porban
s a templom volna megsárgult falu.

Mintha egy ócska, barna, mély faducban
altatnának a rózsaleplű esték...
itt márványkockán, s ott a szürke porban
örök galambok, jaj, mit is kerestek?

GALDI LÁSZLÓ

képek hatására emlékeztető illusztrációkat adhatunk.

Szellemei ékon változást sürgetett az erdélyi magyarság művelésé: életében mutatkozó túnsz-lak számbavételé. Leresztett sorompók közt folyó szellemi életünk megkivánja s hivatásunkka teszi, hogy irodalmunknak a régi hűségűrei való szolgálataán tul kitekintést nyujtsunk az élet mas területeire is, vagyis helyet találjon lapjainkon a világirodalom épen ugy, mint népművészetünk páratlan értékeit, a művelődéstörténet, a természettudomány új feltevéseinek krónikája, valamint távoli, idegen népek élete és művészete egyaránt. E terveink megvalósítása azonban jelentős áldozatokat kívánt és sok szellemi erő mozgósítását. Bizakodóan várjuk a fáradságos munka visszhangját s hiszünk benne, hogy olvasótáborunkkal ápoltt régi kapcsolataink még inkább meg fognak szilárdulni.

Mindenféle változás ellenére a „Pásztortűz” régóta ismert eszelleme tovább él, aminek biztosítéka a lap hőmlökán annak a Reményik Sándornak a neve, aki ott állott egykor lapunk bölcs-jénél s egész életútján akisérve, örökdiik szelleme fölött ma is.

Schiff Béla könyve a régi Temesvárról

Aki a mai Temesvár körzetegében barangol és látja a szinte nyomasztó maradásághoz tartozó bérpalotákat a surun kigyózo fényreklámok cikkázását, talán csak egy pillanatra tűnődhet el azon, hogy honann nőtt ki, miből fejlődött ilyen sodróvá és lenyűgözővé a Bácság fővárosa. Erre a kérdésre nyujt most beuato választ Schiff Béla író és szerkesztő „Unser Alt Temesvar” című hatalmas munkája. Schiff Béla írását jól ismerik a „Magyar Lapok” olvasói izgalmasan érdekes ujságcikkkel, romantikus hangulatu történelmi riportjai mindenkor érdekes képi eseményei az ujságitársnak. Schiff Béla a történelmi mult szerelmese, de izig-végig mai ujságitró s egy modern reporter éles szemével és megfigyelőképességével barangolja be történelmi idők teréit és síkátorait. S a történelmi multban nem egyszer a szí mai értelmében véve szenzációkra is bukkan. Schiff Béla ebben a könyvében is éles fényekkel világít reá a mai Temesvár keletkezésére és történelmi multjára. Egy gyors életútum, modern város körzetegében számtalan téglá van, amely mind külön emlékek, sőt nemcsak emlékek, de szilárd alap a Metropolis fundamentumában — minden téglá egy darab történelem. Ezeknek a tégláknak az életét a történetét csaknem egyenként ismeri Schiff Béla, aki könyvében nem is fukarkodik azzal, hogy szélesebbkörű és korhú ismereteink közlésével gazdagítsa, elkápráztassa olvasóit.

Terjedelmes könyvet képezne — akár kivonatban is — ismertetni a roppant anyagot felölő munkát, amelynek vázlata is ujságoldalakat töltene meg. Elég annyit mondanunk, hogy ez a nem csupán régiség, de mű, — kultur — és helyenként gazdaság-történeti mű rendkívül sok oldalról vet éles és érdekes fényt a hajdani Temesvárra. Schiff Béla munkája révén megismerjük a több százados Dóm épületét, behatolhatunk a templom alatti sírbolt keletkezésének rejtelmeibe, feltárul előttünk a vár s az áldozat, amelyel a város lakossáa ezt az egykor oly nagy jelentőséggel bíró épületet megalkotta. A felsoroltakon kívül megismerjük a vitorlony és vízvezetők keletkezését a különböző közigazgatási épületeket s gyárak, kereskedések, ipari vállalatok alapját, részletes felvilágosítást kapunk fontos műemlékekről s — a könyv olvasása során — eljutunk végül a városi temetőhöz is...

Mindez azonban magában véve csak arra mutatna hogy a szerző fáradságot és időt nem kímélve, elismerésre méltó anyagghalmazt gyűjtött, ha hozzá nem fűznénk az elmondottakhoz, hogy Schiff Béla könyve — mint a szerző minden írása — nem csupán jelentős felkészültséget — történelmi tudását és ismereteit tükrözi, de komoly és értékes írói kvalitásokat is csillogtat. „A mi régi Temesvárunk” több, mint 200 oldalra terjedő tartalma nem egyszerű száraz leírása a város történelmének, hanem egyszersmint színes írás, izgalmasan érdekes lektúr, rövidint: olyan mű, amelynek lényegében megvan a realitás, a történelmi hűség és pontoság, emellett azonban formailag a mese ideálizáció szépségével és hangulatoosságával bír — olyan, mint egy romantikus regény.

Aki tehát megismerkedni óhajt Temesvár minden részletében annyira vonzó és lebilincselő történelmével — a szerző könnyedsége és lendületes kifejező készsége révén, olyan könnyen és élvezettel sülk át a tartalmas leíráson, mintha csak Temesvár utcáinak elevevtségében sétálgatna, — azzal a különbséggel azonban, hogy Schiff Béla oly nagy úrt betöltő műve révén a mai Temesvár bűzö életforrásának keletkezési kutjába, ugszólván — látszólag — holt anyagok lelkébe s bepillantást nyer.

A kétszáz oldalas könyvet 102 érdekes és értékes illusztráció dísziti.

Horváth Imre.

LEGUJABB

Francia és angol bonyodalom az osztrák kérdés miatt

Olaszországot a két nyugati hatalom nem tudja rávenni a Németország elleni közbelépésre. — Ismét esedékes az Eden lemondása

Párizsból jelentik: A „Tems“ az osztrák kérdésben hidegvérre int.

— Nem szabad átengedni magunkat az idegességnek, — írja a lap. — Az események megítélésénél óvatosságra van szükség mindaddig, míg a tények valódisága és nemzetközi következménye tekintetében teljes bizonyosságot nem szereztünk. Ugy látszik, hogy német részről hajlandók az ügyet tisztán német—osztrák kérdésnek minősíteni, amibe más népeknek nincs beleszólásuk.

A lap a továbbiakban megállapítja, hogy az osztrák események nyomán Európában keletkezett kedvezőtlen benyomást csak növelte Seyss-Inquart osztrák belügyminiszter berlini útja.

GRANDI ÁLLÁSPONTJA: ELŐBB ISMERJÉK EL AZ OLASZ HÓDÍTÁST, AZTÁN BESZÉLHETNEK KÖZÉP-EURÓPARÓL.

Londonból jelentik: Az angol sajtó csak most kezdi a közönséget óvatos adagolásban a pénteken Londonban lefolyt nagyfontosságú események megismerésére előkészíteni. Ugy látszik, az angol—olasz megbeszélések befejeztével Chamberlain és Eden még négy szemközti megbeszélést folytattak egymással és az ezen fölmerült nézeteltérésekről tesznek majd jelentést a rendkívüli minisztertanácson. A „Daily Herald“ szerint Grandi Chamberlainnek arra a kérdésére, hogy mi Olaszországnak az állás-

pontja az osztrák kérdésben, kitérően felelt. Azt hozta elő, hogy amennyiben megkezdődnek az általános tárgyalások Anglia és Olaszország között, Olaszország kész lesz Angliával és Franciaországgal együtt a stesai egyezmény alapján a középeurópai helyzetről tanácskozni, de a spanyol polgárháború kérdéséről ne legyen szó. Ezzel a semlegességi bizottság foglalkozzék. A lap szerint Chamberlain hajlandó lenne Grandi javaslatát elfogadni és csupán a földközi-tengeri kérdésről és az abessziniai olasz hódításról tárgyalni, de Eden ragaszkodik a spanyol kérdés előzetes rendezéséhez. A „Daily Telegraph“ diplomáciai levelezője szerint

Grandi kijelentette, nincs abban a helyzetben, hogy az osztrák kérdéssel beszéljen. A déli szűnet alatt Grandi telefonon érintkezésbe lépett Rómával, majd közölte Chamberlainnel, hogy előbbi nyilatkozatához nincs hozzátenni valója.

A „Daily Express“ is megerősíti azt az értesülést, hogy Chamberlain a szombati minisztertanács elé terjeszti tervét, melynek célja az angol—olasz együttműködés felújítása és a stesai angol—francia—olasz arcvonal felelevenítése. Nem irnak alá formaszertint egyezményt, de megállapodnak abban, hogy minden ország érdeklődni fog a többiek fejlődését és jólétét érdeklő kérdések iránt.

Mit tesznek a Berlin-Róma-tengely megerősítése ellen? Döntés az angol kormány szombati minisztertanácsán

Párizsból jelentik: A pénteki megbeszélésekkel foglalkozva a „Matin“ azt írja, hogy Grandi olasz nagykövet közölte az angol kormánnyal, hogy Olaszország nem hajlandó a stesai egyezmény értelmében fellépni Ausztria függetlensége érdekében, ellenben hozzájárul ahhoz, hogy a kérdést Franciaország, Anglia, Olaszország és Németország közös értekezleten vitassa meg. A lap megemlíti, hogy

Chamberlain és Eden felfogása között ismét nagy szakadék tátong. Lehet, hogy ez a lappangó ellentét a szombati minisztertanácsán kirobban. Ha a kormány többsége Eden felfogása ellen foglal állást, a külügyminiszter lemond.

A „Petit Journal“ határozottan állítja, hogy Delbos francia külügyminiszter a jövő

hét elejére Párizsba rendelte a bécsi, prágai és berlini követeket. Az „Oeuvre“ szerint Londonban belátják, hogy a berlin—római tengely rendkívül megerősödött az ausztriai események következtében és aligha lehet a jövőben Olaszország részéről valamit elérni, ha ahhoz Németország nem járul hozzá. Hasonló véleményen van a mérsékelt francia sajtó is. A szélsőbaloldali lapok viszont tiltakoznak az ellen, hogy Franciaország magatartását Olaszország magatartásához kösse. A „Petit Parisien“ szerint Anglia és Franciaország az osztrák kérdésben továbbra is a stesai eszme alapján áll.

Ha az angol kormány a szombati minisztertanácsán a francia—angol együttműködés mellett dönt, Franciaország megnövekedett sullyal léphet majd föl.

Hadiflotta-gondok Angliában

Nem sikerült az ausztráliai hadgyakorlat

Londonból jelentik: Az angol sajtó nagy csatlózással ír a most befejezett ausztráliai flotta gyakorlatok eredményéről, amely azt bizonyítja, hogy Ausztrália jelenlegi fegyverkezése nem elég a földréz megvédésére. A gyakorlatok Sidney és Melbourne között folytak és a céljuk az volt, hogy megállapítsák, el lehet-e hárítani a tenger felől jövő flotta- és légitámadást a támadóknak mindenütt sikerült áttörniök a védelem gyűrűjét, ami a gyakorlatban annyit jelent, hogy Ausztrália komoly támadás esetén védhetetlen.

Washingtonból jelentik: Dubos ellentengernagy, a képviselőház flottabizottságának ülésén bejelentette, hogy Roosevelt elnök új flottapótkészítési programja legalább egymilliárd dolláros pótkitelt tesz szükségessé, nem is szólva arról, hogy ez kizáróan csak a flottaépítkezést foglalja magában és nem terjed ki a hadiflotta fejlesztésére.

Az orosz diplomácia rémregénye

Trotzkij a GPU-nak tulajdonítja fia halálát

Párizsból jelentik: A „Matin“ igen különösnek találja a Butenko-ügyben tett szovjet-nyilatkozatokat. A lap hangoztatja, hogy csak azt a tanácsot adhatja Butenkónak, ne mutakozzék francia területen, mert onnan éppen olyan könnyen eltűnhet, mint Kutjepov és Miller. A lap végül megjegyzi, hogy legjobb lenne talán, ha a szovjet valamennyi diplomáciáját visszahívna és bebörtönözné, mert így bebiztosíthatná magát diplomatainak szökése ellen.

Mexikóból jelentik: Trotzkij kijelentette, hogy a Párizsban elhunyt fia idült bábajáról elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak. Fia az utóbbi években nem volt beteg. Kétségbe vonja, hogy fia természetes halállal halt volna meg. Jól tudja, hogy a GPU milyen eszközökkel rendelkezik ellenfeleivel szemben

Apróhirdetések

Egy szó ára 3 lel, vastag betűvel 6 lel. „Cin a kiadóban“ még további 10 lel. Allaskeresőknek 330/o kedvezmény. Legkisebb hirdetés díja 30 lel. Első szó mindig vastag betűvel lesz szedve.

Alkalmazás

Fővárosi gyakorlattal középkori raktárnok, magántisztviselő, képzett kereskedő, sokoldalú gyakorlattal, jó referenciákkal, szerény igényekkel, bármilyen expedíció, házigondnok, altiszt, kézbesítő, felügyelői állást vállalna. Szabó, Nagyvárad. Telefon 208. szám.

Fővárosi gyakorlattal középkori raktárnok, magántisztviselő, képzett kereskedő, szerény igényekkel, bármilyen elhelyezkedést keres. — Szabó, Telefon 208.

Házvezetőnőnek menne intelligens 30 éves római katolikus leány magánoshoz vagy plébániára. Vidékre is. Leveleket „Szerény igényű“ jellegre a kiadóba

Házvezetőnőnek menne egyedül álló idősebb nő, kisebb családnak. Nagyvárad, Str. Rostorilor (v. Huszár-utca) 7. szám.

Komenciós vincellér marcius 1-től keresztek. Értekezhetni Nagyvárad, Str. Negruzzi (v. Szent Anna-u.) 18.

Korrepetitort keresek II. gimnázista mellé. Cím: Nagyvárad, Strada Petőfi 10. szám.

Perfekt szobalányt keres azonnali. Cím: Nagyvárad, Str. Ciorgariu (v. Uri-utca) 30.

Adás-vétel

Eladó 2 antik ruhaszekrény, 2 asztal és egyéb butorok, Nagyvárad, Strada Avram Jancu (v. Kossuth-u.) 22. Krausz.

Rézüstöt esetleg üstházzal, jókarban levőt és páncserepet megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérem leadni.

Mezőtelegden 4 lakásos ház, nagy kerttel eladó. Értekezni Nagyvárad, Str. Joan Ratiu No. 5.

Veszek jókarban levő 12—15-ös Richter Original kőzöt. Nagyvárad, Strada Ingusta (Keskény-u.) 26

6 személyes új szervíz és egy kis könyveszekrény eladó. Nagyvárad, Strada Lunga (v. Hosszú) utca 3. szám.

Vasaló párna ujjafa és szabó ollók eladó. Bodnár, Nagyvárad, Tache Jonescu (v. Körös) utca 45.

Olvassátok és terjesszétek

a Magyar Lapok-at!

Készít a Szent László-nyomda Rt. körforgógépű Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Egy asztali tűzhely eladó. Str. Aurel Vlaicu (v. Vámház-utca) 35. Nagyvárad.

Veszek aranyat, ezüstöt, briliánsot, Herbst ékszeráruház, Nagyváradon, Bul. Reg. Ferdinand 3.

Lakás

Két egymásba nyíló butorozatlan szoba, egyik utcai, nyugdíjas urihölgynek kiadó Nagyvárad, Mihai Sorbul 7. szám.

2 szobás lakás kertben kiadó. Strada közelében. Nagyvárad, Str. Codrilor 11.

Májusra keres központban (Olaszban) 2 szobás komfortos földszinti utcai lakást gyermektelen házaspár. Cimeket a kiadóba kér.

Kertes házban 2 szobás, alkoves, fűtődőszobás lakás mellékeltségekkel kiadó. Nagyvárad, Str. Ciordas (v. Vizvezeték) u. 38.

Kapualatti utcai butorozott szoba kiadó azonnal. Nagyvárad, Nicolae Zsigai (v. Lukács György) u. 7.

3 szobás magánház május 1-re kiadó. Nagyvárad, Str. Praporgescu 12. szám.

Üzlethelyiség azonnal vagy május elsejére kiadó. Nagyvárad Stefan cel Mare (v. Tiszka man) tér 19.

Üväri butorozott szoba azonnal kiadó. Nagyvárad, Nicolae Zsigai (v. Lukács György) u. 27.

Különféle

Tarján órás és ékszerész Nagyvárad, Bulv. Regele Ferdinand No. 8. Javítások olcsón és szakszerűen készülnek.

Uri családnak ebéd kosztot adok felfordásra. Ugyanott felfordításra. Ugyanott felfordításra. Nagyvárad, Strada Joan Ghica (v. Párizs-u.) 24.

Köszörműtessünk ifj. Kelemen köszörműtessünk. Nagyvárad, P. Mihai Viteazul (v. Nagy-piac-tér), Avram Jancu (v. Kossuth L.) u. sarok

Kiolvasott újságot és folyóiratokat kérünk körházi betegnek részére. Leadható kiadóhivatalban.